

CARRER

Publicació bimestral

Obradors, 6-8 baixos • 08002 Barcelona

Nº 74 juliol-agost de 2002

© GONNALTOMPEIXA

«Urbanística y socialmente
el gran templo es inoperante.
Y terminar un edificio sin el
arquitecto que lo ideó
es muy difícil».
(Le Corbusier i 100 firmes més,
La Vanguardia, 9/1/1965)

El Gaudí silenciàt

Dossier pàgs. 11 a 17

ASSOCIACIONS DE VEÏNS DE BARCELONA

ASSOCIACIONS DE VEÏNS DE BARCELONA

Badal, Brasil i Bordeta	Congrés	Horta	Edita
93 491 09 48	93 340 70 12	93 420 90 06	Federació d'Associacions de Veïns
Baix Guinardó	Coor. Casc Antic	93 426 91 66	de Barcelona
93 436 11 33	93 310 53 33	93 426 91 66	Oradons, 6 08002 Barcelona
Barcelona 21	Dikereims-Barceloneta	Joan Mangall	Telèfon: 412 76 00
93 821 72 44	93 347 73 10	93 347 73 10	Fax: 412 59 86 00
Born Pastor	Diagonal Mar	e-mail: carrer@lafavb.com	web: www.lafavb.com
93 346 46 18	93 326 08 93		
Camp d'en Grassot	La Palmera de St.Marti		
93 457 01 30	93 305 37 05		
Camp Nou	La Pau		
93 440 21 75	93 313 28 99		
Can Baró	Les Corts		
93 285 12 96	93 330 74 36		
Can Caruller	Maresme		
93 280 07 24	93 266 18 56		
Can Peguera	Meridiano-Cerc		
93 357 13 33	93 274 02 72		
Can Recreor	Monti d'Ona-Valkidra		
93 205 04 87	93 406 64 53		
Carnel	Galvan		
93 357 57 48	93 428 29 34		
Casc Antic	Navas		
93 319 75 65	93 340 62 49		
Cera	Ntra. Sra. del Salut		
93 329 48 53	93 204 86 04		
Ciutat Mediana	Nira. Sra. del Port		
93 276 30 94	93 451 30 16		
Ciut-Camp de l'Arpa	Nou de la Rambla		
93 232 46 10	93 441 01 83		
Ciut-Vallcarca	Paraguai-Panji		
93 357 72 59	93 278 06 93		
93 284 23 12	93 221 04 83		

Paro de l'Escoznador	Ronda Sant Antoni	Torre Baró
93 325 00 44	93 442 24 12	93 276 09 48
Parc la Vall d'Hebron	Ronda Sant Pere	Torre Llobeta
93 428 68 66	93 317 31 59	93 429 07 06
Passatge Istabell	Sagrada Família	Tres Torres
93 213 88 09	93 246 59 13	93 205 77 89
Penitents-Taxonera	Sagrera	Triangle de Santis
93 418 88 71	93 408 13 34	93 431 75 45
Plaça de Gaudí	Sant Andreu del Palomar	Trinitat Nova
93 311 41 93	93 345 81 54	93 353 88 44
Poble Nou	Sant Andreu Nord	Trinitat Vella
93 266 44 41	93 274 19 58	93 274 19 58
Poble Sec	Sant Antoni	Turó de la Peira
93 441 36 65	93 423 93 54	93 355 06 85
Poblenou	Sant Cristòfol	Unit. Bateas-Us. Margineda-Pedras
93 432 36 42	93 432 34 71	93 317 16 11
Porta	Sant Gervasi	Vallbona
93 359 44 60	93 417 03 67	93 354 89 82
Properitat	Sant Martí	Verdum
93 276 30 15	Sant Martí Provençals	93 276 02 30
Provençals Vermeda	93 314 17 04	Vermeda Alta
93 307 46 95	Sant Ramon Noust	93 314 58 13
Puget	93 440 11 20	Via Trajana
669 306 164	Sants	93 313 61 68
Racó de les Corts	93 440 48 50	Vila Olímpica
93 440 48 50	Rambles, Amics de la	93 404 85 08
Rambles, Amics de la	93 317 29 40	Xile
93 431 25 44	Rambles de la Bordeta	93 404 85 08
Ravall	93 441 77 21	Zona Sud Sant Joan
93 441 77 21	Ribera	93 346 72 03
Rougettes	93 359 65 72	Zona Universitaria
93 359 65 72		93 401 77 43

Imprès en paper ecològic de 65 grams
Dipòsit legal: B - 21300 - 1995

Aquest número té un tiratge de 8.000 exemplars
i la seva distribució és gratuïta

Canvis: Judit Font
Telèfon 93 412 76 00

Els PUNTS de distribució de CARRER

- Centre Cívic (CC) Pati Llimona, Regomir, 3
- Informació Cultural, Rambles, 118
- La Rosa de Foc, Rec. 69
- CC.OO., Via Laietana, 16
- CC Cafèi, Hospital, 99
- El Glaciari, Plaça Reial
- Taller de Músics, Requens, 5
- Llibreria Les Puntes, Rosselló, 260
- Forn de pa Abel, Sicília, 205
- Forn de pa Molí Vell, Padilla, 275
- Forn d'en Peré, Dos de Maig, 281
- Confiteccions El Rotlloger, Comte Borrell, 89
- Autoservei Navarro, Av. Místral, 6
- Celler de l'Estavei, Calabaria, 57
- Galeria-Pastisseria Bonastre, Tamarit, 136
- Cafeteria Anem Al Gra, Consaga, 392
- Centre Social de Sants, Orlizelles, 30
- CC Colxeres de Sants, Sants, 79
- Polisportiu M Esp. Industrial, Pla Esp. Indus, s/n
- Centre Tomàs Tortajada, Fontbonrada-8-10
- CC El Rotlloger, Pg. Zona Franca, 116
- CC La Bàscula, Mare de Déu del Port, 397
- CC La Bàscula, Foc, 128
- C. S. Personals Corts, Masterrer, 33
- CC Can Deu, Pl. Concordia, 13
- Forn de la Vila, Consell de la Vila, 9
- Quisec, Plaça de Santí, 17
- Llibreria La Ktka, Pl. de Valldivèra, 3
- Lluïsos de Gràcia, Plaça Nord, 7
- Hotel d'Entants de Gràcia, Providència, 42
- CC Coll, Adena, 15-17
- CC La Sedeta, Sicília, 321
- C. A. Tradicionalisme, Trav. Sant Antoni, 6-8
- Centre Moral Gracia, Plaça Milano, 7-9
- Polisportiu Penill, Penill, 16-22
- Polisportiu Claror, Sardanya, 333
- CC El Carmel, Santuari, 27
- CC Casal de Joves El Carmel, Tòrrà, 40
- CC Matas i Ramis, Felu i Codina, 20
- C. S. Personals Horta, Pl. Santes Creus, 8
- Cooperativa Cultural Rocaguinarda, Xiprè, 13
- Ateneu Polipartur Nou Barris, Port Ullast, s/n
- C. Barri Prosperitat, Pl. Àngel Pestalòs, s/n
- Centre Sòler, Plaça Sòler s/n
- Can Basté, Pg. Fabra i Puig, 274-276
- CC Ciutat Nord, Rasos de Peguera, 19-25
- CC Trinitat Vella, Foradada, 36-38
- CC Sant Andreu, Gran de Sant Andreu, 111
- CC La Guàrdia, Cua, 2
- Biblioteca Ignasi Iglesias, Segadors, s/n
- Districte Sant Andreu, Pl. Orliz, s/n
- CC La Sagrera, Martí Molins, 29
- C. Barri Congrés, Acañes, 26
- Farmàcia, Bolívia, 19
- Llibreria Eclatara, Lluji, 203
- El Tio Che, Rambla Poblenou, 44-46
- CC Sant Martí, Selva de Mar, 215
- Complex Esportiu Vermeda, Binefar, 10-14
- Casal Alternatiu, La Vermeda, 18
- CC Joan Casanellas, Pl. Joan Casanellas, s/n
- Foment Martinec, Provença, 595
- SESE, Joan Alcobar, 6

Participar, per a què?

El document de criteris sobre participació ciutadana que la Fundació Bofill ha entregat a l'Ajuntament afirma que «la participació ciutadana requereix un canvi d'actituds en els actors socials i institucionals de la ciutat que l'han de fer realitat». Afegeix que «es necessita un progressiu canvi cultural, una nova cultura política que assumeixi que la gestió de l'espai i els béns públics es pot fer de manera diferent a com a generalment s'ha vingut fent en les nostres democràcies. I diu que ha de prendre força «la idea de coresponsabilitat».

Doncs bé, les presses de l'Ajuntament per aprovar inicialment i sense debat públic les noves normes de participació que es deriven del document de criteris que la Fundació Bofill sí ha debatut amb el teixit social no demostren precisament cap canvi d'actituds. Amb l'agreujaent que aquesta nova normativa ha de substituir la que, amb un ample debat, es va aprovar el 1986. I no s'hi val a argumentar que, un cop aprovades inicialment el període d'al·legacions garanteix que la ciutadania pugui acabar de definir les normes. Perquè l'experiència ens demostra que unes al·legacions fetes contra rotlloger, i sobretot si hi ha l'estiu pel mig, no permeten un debat pedagògic a la base del moviment associatiu ni garanteixen una bona receptivitat municipal als canvis que es puguin proposar.

En allò que respecta als ciutadans i a les seves associacions, el document de criteris que ha de servir de base a les noves normes es limita a assenyalar que s'ha de superar la confrontació i avançar cap a la coresponsabilitat. Però no explica res del lloc i el moment en el qual participar; de les seves desigualtats i desequilibris, de les realitats a transformar perquè la qualitat de vida dels nostres barris pugui millorar.

Participar per participar no té sentit. Participar és la possibilitat real de transformar la realitat. És quan aconseguim suficientment les nostres aspiracions que la coresponsabilitat s'enriqueix amb la legítima discrepància. Altrement, participar ens portarà només a la crítica, a la confrontació i a que la ciutadania no se senti responsable d'unes polítiques que ignoren els seus interessos.

Volem, en definitiva, participar per opinar, per conèixer, per controlar, per col·laborar, per criticar i per confrontar. Que això sigui possible dependrà de les polítiques que es desenvolupin, d'aquells interessos que surtin guanyant i de com es concretin les noves normes de participació.

CARTES DELS LECTORS

TMB i les persones com dificultades de mobilitat

En 1999 Transports Metropolitanos de Barcelona (TMB) instal·lò en els autobusos de Barcelona unes màquines cancel·ladores, olvidando a los amplios colectivos que sufrimos de movilidad y estabilidad en los autobuses en marcha. En consecuencia, se crearon condiciones de peligrosidad y una nula sensibilidad con los colectivos afectados.

A pesar del acuerdo expuesto por el señor José Antonio Patiño, jefe de prensa de TMB, consistente en crear un carnet alternativo para los ciudadanos que acrediten su limitación de movilidad y estabilidad, sea física o por edad, éste no se cumple. En el acuerdo se dijo que se les facilitaría de forma anual dicho carnet que permitiría utilizar los autobuses de Barcelona sin estar obligado a marcar. Por tanto, el correspondiente DNI y el nuevo carnet serviría para acreditar la titularidad del afectado ante los inspectores del TMB.

L'Institut Municipal de Persones

amb disminució, en voz de la actual gerente, la señora Roser Torrente i Sanjust, se resiste, increíblemente, a dar esta alternativa a los afectados sin argumentación alguna que se pueda tomar seriamente en favor de los colectivos anteriormente mencionados.

Carlos Gascón

El señuelo de la Democracia

En el congreso han celebrado el XXV aniversario de las primeras elecciones libres después de Franco, en las que me estrené como votante. Y así he vivido hasta hace poco creyendo en este sistema, ¡qué inocente! Mi familia enferma ha decidido dejar su piso de propiedad por los problemas de salud que les ocasionaba una antena de telefonía móvil a 50 metros de su domicilio ante la pasividad de las instituciones democráticas de lo que se deduce que nada cambió, siguen gobernando los mismos que controlan los negocios, frente a ellos no hay derechos.

Teresa Jiménez

Informe sobre els nous criteris de participació

ANDRÉS NAYA

El passat 17 de maig la Fundació Bofill va entregar a l'Ajuntament de Barcelona el treball *Criteris de les Normes Reguladores de la Participació Ciutadana*. En base a aquest document l'Ajuntament té previst concretar i aprovar al plenari de juliol unes noves normes de participació amb l'objectiu de substituir les actuals, que daten del 1986. En el procés d'elaboració d'aquest document han estat consultades diverses entitats i ciutadans representatius del teixit social de la ciutat. El document definitiu, que porta data d'abril del 2002, ha estat precedit de tres esborranys (el darrer, del mes de gener), cosa que dona una idea de la complexitat del tema.

El moviment associatiu no pot acceptar unes normes de participació aprovades sense un ampli debat

Fruit del seu mateix caràcter desigual, en alguns moments el treball de la Fundació Bofill es limita a formular criteris i, en d'altres, arriba en canvi a concretar els percentatges necessaris per exercir alguns drets ciutadans. Positiu com a document de treball previ, està clar però que ni el procés d'elaboració d'aquest document ni una apretada data límit d'aprovació de les normes que se'n deriven poden suplir el procés participatiu imprescindible. És a dir, el moviment associatiu no pot acceptar que es repeteixi amb les normes de participació ciutadana el procés d'elaboració del reglament marc dels districtes, viciat per un debat no suficientment ampli.

Sense entrar exhaustivament en les matèries que aborda un document de criteris que admet que "la participació ciutadana en els assumptes públics és un dret fonamental de la ciutadania" i reconeix que fer-lo efectiu "requereix d'un canvi d'actituds en els actors socials i institucionals de la ciutat", iniciem el debat sobre alguns aspectes concrets tot comparant la normativa de 1986, els criteris actuals i la realitat de la ciutat:

● **Informació-participació individual o col·lectiva.** El document presentat situa com a primer punt el dret a la informació que, pel contrari, a les anteriors normes apareixia quasi al final. Aquest ha estat un canvi encertat, ja que sense una informació suficient i a temps, "a les fases prèvies", no hi ha participació possible. Sobre aquella *informació pública* que vingui obligada per llei, en el document de criteris

La importància del document que la Fundació Bofill ha debatut amb entitats i elaborat per encàrrec de l'Ajuntament com a base del nou reglament de participació ciutadana no pot suplir un debat democràtic més obert. Una primera valoració del projecte descobreix avenços però també retrocessos respecte la normativa vigent des de 1986, que ara es vol reformar sense que alguns dels seus aspectes s'hagin posat mai en pràctica.

Segons els nous criteris, un centre cívic com el de Sarrià podria ser gestionat per les entitats

LLUÍS SALOM

desapareix l'obligatorietat de contestar per escrit totes aquelles al·legacions presentades pels ciutadans i entitats que sí recullen les normes de 1986. És preocupant i, en qualsevol cas, no val a dir allò de «ja se sobreentén», perquè la realitat és que encara avui són moltes les al·legacions que no es contesten.

El document obre la porta a la gestió d'equipaments socials, culturals i esportius

Els nous criteris segueixen reconeixent la informació pública individualitzada i, a més a més, inclouen el dret dels veïns «a ser informats dels resultats de la gestió municipal» tot indicant que caldrà concretar indicadors per fer-ho possible. El moviment veïnal exigeix també mecanismes de participació que facin realitat aquest dret.

El document defineix la participació com el dret a intervenir directament o mitjançant les associacions en el disseny, gestió i evaluació dels assumptes públics. La novetat és que la participació individual pot ser per pròpia voluntat o perquè l'administració, aleatoriament, ho decideixi en el Consell de Ciutat o en els Consells Sectorials. Això no és negatiu sempre i quan no sigui un instrument per restringir la participació del col·lectiu i ciutadans organitzats. I és que els responsables de participació municipal estan molt preocupats pel sentit crític que en moltes ocasions hi ha darrera la participació de les associacions de veïns i altres entitats. Fins i tot n'han arribat a qüestionar la seva representativitat, com ho proven les declaracions que el regidor Pere Alcover va fer a *El Periódico* el 17 de juliol del 2000: «S'han de buscar noves línies per l'efecte barrera que el moviment veïnal organitzat acaba seguint pels ciutadans. Ens interessa especialment la participació d'aquells ciutadans anònims que no ens poden dir amb exactitud allò que pensem, sense les contaminacions

fruit de la militància en alguna associació».

Els nous criteris segueixen negant el dret de veu de veïns i associacions en el ple de l'Ajuntament de Barcelona

El document dedica el segon capítol al foment de l'associacionisme. Està bé proclamar i garantir «el dret dels ciutadans i ciutadanes organitzats en associacions a rebre suport municipal». Però és important veure com es concreta. Es diu que totes les associacions registrades podran rebre subvencions si les seves propostes són «coincidents amb els interessos de la ciutat». Però, ¿qui determina quins són aquests interessos? ¿Els mateixos que donen les ajudes econòmiques? S'han de buscar altres fórmules; és necessari

objectivar el dret de la subvenció i fer que aquest no depengui de subjectivismes, sectarismes o clientelismes. El document també indica que «a les entitats de segon o tercer grau se les dotarà de mitjans tècnics» ¿i a les associacions de primer grau, per què no? Pot donar-se el cas d'una entitat d'interès públic que no pertanyi a la respectiva entitat de segon o tercer grau o, simplement, que aquesta no existeixi. És més, aquest criteri és contradictori amb l'actuació del Districte de Sant Martí, que encertadament, ha dotat de material informàtic totes les associacions de veïns del districte.

En canvi, cal destacar com a positiu que el document obre la porta a la gestió (cogestió?, autogestió?) d'equipaments socials, culturals i esportius de titularitat municipal.

● **Dret de petició i veu als plens.** L'apartat dedicat a la participació estableix el dret a fer propostes, reclamacions, suggerències, queixes i peticions en temes de competència municipal, un dret que es pot exercir individual o col·lectivament. Menció especial (segueix a la pàgina 4)

Informe sobre els nous criteris de participació

(ve de la pàgina 3)

mereixen aquelles peticions que impliquin alguna resolució o debats públics en els plens de la ciutat o dels districtes. En aquests casos la proposta de normativa diu que la petició haurà d'anar avalada per les firmes del 0,1% de les persones censades majors de 16 anys. En la normativa vigent, per convocar una audiència pública de petició calen només 10.000 signatures o el suport d'entitats que acreditin un nombre d'associats igual o major a aquesta xifra.

La participació individual pot ser per pròpia voluntat o per designació aleatòria del mateix Ajuntament

Si bé les nous criteris normatius reconeixen el dret a fer una petició que impliqui un posterior debat al ple municipal, aquestes mateixos criteris no reconeixen el dret a la paraula en els plens de la plaça Sant Jaume a cap ciutadà individual o col·lectiu. Es dona així la contradicció que una petició no pot defensar-la públicament qui la fa, sinó que queda en mans dels regidors (hi estigui o no d'acord), que com a molt poden llegir els escrits de qui presenta la petició.

En el seu article 37.4, la Carta Municipal reconeix que les «entitats declarades d'interès ciutadà podran formular al·legacions i propostes sobre els assumptes inclosos a l'ordre del dia del Consell Plenari». Es poden presentar, però no explicar ni defensar. Fins a la paradoxa que aquests nous criteris atribueixen al Consell de Ciutat (màxim òrgan de participació) la possibilitat d'afegir punts a l'ordre del dia dels plens i d'elevat informes en temes clau (pressupostos, pla d'actuació municipal...) però tampoc li reconeix el necessari dret a veu en aquests mateixos plens.

Això és greu pel fet que els plens municipals són sessions públiques, amb assistència de tots els components del consistori, que ja durant el franquisme el moviment veïnal va reclamar que fossin exemple màxim de democràcia. D'aleshores data la reivindicació del dret de veu (no pas del dret de vot, que és dels regidors que han estat escollits per votació). Un dret que a moltes ciutats de l'Estat espanyol es reconeix, amb mecanismes i formes diverses, però que a Barcelona es segueix negant, en el cas dels plens de la plaça Sant Jaume, i restringint, en molts dels plens de districte.

● **Consell de Ciutat.** El Consell de Ciutat, entès com a màxim òrgan de participació ciutadana, és un instrument previst ja a la normativa de 1986 però que durant 15 anys,

La nova normativa de participació seguirà negant el dret de veu al plenari municipal

PERE MONES

per un motiu o altre, no s'ha posat mai en marxa. El nou document de criteris li treu una atribució important: l'obligatorietat d'emetre un informe quan es modifiqui el Pla General Metropolità (PGM), és a dir, sempre que hi hagi un canvi d'usos urbanístics. Aquesta supressió de funcions és greu perquè, tal i com s'està aplicant la nova carta municipal, que permet que un simple decret d'un tinent d'alcalde aprovi inicialment plans o propostes urbanístiques, es deixen d'informar i participació ciutadana.

El document no concreta la composició del Consell de Ciutat, màxim òrgan de participació ciutadana

El document de criteris tampoc permet apreciar amb claredat si en el Consell de la Ciutat estarà representada la ciutat real. Segons proposa, alguns dels seus membres seran nomenats per l'alcalde, sense citar-ne el número. Després hi haurà 30 persones que representaran institucions i entitats, sense determinar en quina proporció (i és que no és el mateix una entitat que una institució). Finalment, un tercer estament de membres del

Consell de Ciutat serà escollit aleatòriament a partir d'un cens on els voluntaris s'hauran d'inscriure.

Les normes de 1986 delimitaven més concretament la composició del Consell, i potser és per això que el poder municipal no l'ha posat en marxa mai. El moviment associatiu ha defensat sempre que a una ciutat viva li correspon un Consell de Ciutat viu, i per això que en la seva composició l'Ajuntament no ha de buscar la comoditat de relacions sinó que l'organisme pugui exercir les funcions de control, col·laborar i aixecar interrogants sobre l'actuació municipal. Altrament, serà un organisme irrelevant.

Aquesta idea és també vàlida pels Consells Sectorials, el funcionament i composició dels quals el document de criteris concreta molt més, potser perquè alguns ja funcionen actualment, encara que amb resultats molt diferents.

● **Memòries participatives.** Els nous criteris sobre participació recullen la proposta de la Favb sobre les memòries participatives i manifesten que estan cridades a garantir la participació en els projectes urbanístics o aquells altres plans que afecten tota la ciutadania. Segons el document de la Fundació Bofill, algunes memòries participatives seran obligatòries abans de l'aprovació de determinats projectes, i d'altres seran igualment obligatòries si així ho demanen un 1% dels ciutadans empadronats a la ciutat. Que els expedients municipals estiguin

obligats a portar la memòria participativa és positiu, ja que les fa obligatòries per poder aprovar-los. Les normes de participació definitives, però, hauran de concretar els continguts d'aquestes memòries.

● **Audiències públiques.** L'audiència pública ordinària és el procés culminant dels processos de les memòries participatives i dels anomenats informes participatius. Els nous criteris estableixen que, a més a més, l'alcalde també podrà convocar audiències públiques amb caràcter extraordinari quan cregui necessari o quan existeixi «una petició popular dèbidament sustentada per temes d'especial urgència».

L'obligatorietat de les memòries participatives és un dels aspectes més positius

No obstant, mentre les normes de participació de 1986 plantejaven el mecanisme d'audiència pública de forma pormenoritzada, els criteris que han de servir per substituir les normes encara vigents li dediquen poques línies, i deixen fora aspectes tan importants com quantes firmes seran necessàries per convocar-ne una (fins avui són 10.000) o si es reconeix el dret de les associacions o entitats a validar els seus socis com línies ara. També es silencien els terminis que té

l'Ajuntament per contestar la petició d'audiència pública i convocarla. Tot plegat és preocupant perquè les experiències més positives en participació ciutadana dels últims anys han vingut donades per aquest mecanisme de participació. En són exemples clars les audiències públiques sobre medi ambient, sobre la requalificació del camp de l'Espanyol i sobre el cobriment del segon cinturó a Nou Barris, entre d'altres.

● **Dret a referèndum.** La Fundació Bofill proposa que una consulta popular a nivell municipal es pugui celebrar si ho sol·licita un 2% dels ciutadans empadronats i és aprovat pel Consell de Ciutat. Fins avui, el dret de petició d'un referèndum podria fer-se fins tot a l'individu. Per això es pot entendre que s'estableixi un mínim de signatures que avalin la consulta popular, però no en canvi que la seva celebració depengui del Consell de Ciutat. Una petició degudament avalada hauria de ser suficient.

Darrera d'aquesta limitació apareixen però fantasmes davant la participació via consulta popular, sense cap tipus de fonament. I és que des de 1986 només s'ha plantejat un referèndum al districte de Sant Andreu, que a més va ser anul·lat quan l'Ajuntament va percebre que la votació aniria en contra de la proposta municipal. En aquella ocasió, i per no reconèixer una derrota, l'Ajuntament va modificar el projecte sotmès a consulta i a impedir que aquesta es dués a la pràctica, oblidant que la participació aprofundeix el caràcter democràtic de les institucions.

Enlluernats per la pol·lució

GERARD MELGAR RODRÍGUEZ

L'arribada de la llum elèctrica als carrers i les cases fou considerada un símbol de progrés. D'ara ençà encara es conserva una atribució de prestigi i valor estètic a les il·luminacions nocturnes més ostentoses. Així, els grans magatzems s'envolten de colors, les seus dels bancs inunden de bombetes les seves opulents façanes i les discoteques reclamen clients amb canons.

Des dels Pirineus o l'illa de Mallorca es percep l'halo lumínic de Barcelona

A la nit, contemplant Barcelona des de la muntanya, es pot observar com una capa d'un groguenc artificial l'envaeix per sobre. Aquesta pol·lució, pròpia de les grans àrees urbanes, té origen en la dispersió per l'atmosfera d'excés de llum. La mala gestió dels sistemes d'enllumenat i els excessos de la publicitat tenen la major part de la responsabilitat, ja que projecten radiació cap al cel i no allò on cal al terra.

Aquest no és un problema que només preocupi els col·lectius ecologistes, ni molt menys. Científics, organitzacions de ciutadans i alguns grups polítics treballen per posar de manifest quins són els perjudicis de la contaminació lumínica.

El maig de l'any passat, el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat una llei per ordenar la il·luminació exterior. Aquesta, per exemple, proscriu l'ús de projectors de llum per sobre d'un pla horitzontal (excepte en els casos de monuments d'interès històric o artístic), els dispositius aeris de publicitat nocturna i els canons de llum (tret d'alguns, com els del Palau Nacional de Montjuïc).

Tot i que a Barcelona el problema encara no arriba a les cotxes de ciutats com Nova York, on es malbarata energia elèctrica per un valor de 20 milions de dòlars anuals, gran part de la població pateix les conseqüències de la mala gestió elèctrica.

La incorrecta utilització dels sistemes d'enllumenat i la publicitat amb neons provoquen que la contaminació lumínica sigui cada cop més gran a l'àrea metropolitana de Barcelona

La plaça Francesc Macià, de nit.

JOAN MOREJON

La pol·lució lumínica s'origina en focs puntuals, els focs de llum, però es detecta en indrets molt apartats. Així, tot i que sembla increïble, des del Pic du Midi (Pirineu central) o des de la Serra de Tramuntana (Mallorca) es pot veure l'halo de l'àrea metropolitana barcelonina.

Celfosc

Jordi Ipparraguirre és un dels fundadors de Celfosc, un grup format per gent interessada en els efectes de la contaminació lumínica i en proposar solucions per als problemes que d'aquesta se'n deriven. Des de 1996, a través de la seva pàgina web (www.celfosc.org), ofereixen recursos, documentació i un espai de debat per a tothom que es consideri afectat per aquesta pol·lució.

Ipparraguirre afirma que mentre en determinats punts de Barcelona s'intenta buscar solucions, en d'altres, el problema s'agreua encara més: "En alguns carrers s'està adaptant un tipus d'enllumenat que, a banda de no

enviar llum al cel, no enlluerna viants ni conductors, ni tampoc molesta els veïns, ja que evita o redueix la intrusió lumínica. A la vegada, però, se segueixen cometenent disbarats, com l'enllumenat de l'avinguda Valldona (al costat del nus de la Trinitat) i les terminals de l'aeroport de Barcelona".

Efectes de la publicitat

La majoria de la publicitat estàtica amb neons o rètols il·luminats provoca malbaratament energètic, enlluernament als conductors i viants intrusius als habitatges. "Potser queda bonic als motels de les pel·lícules nord-americanes, però no és gaire confortable a l'hora de dormir", ironitza el membre de Celfosc.

El mateix succeeix amb molts edificis corporatius, que dirigeixen l'il·luminació cap a dalt sense pestanyes que evitin la seva dispersió. David Fernández, un investigador del Departament d'Astronomia i Meteorologia de la

Universitat de Barcelona, no dubta en assenyalar els grans establiments comercials (Glòries, La Maquinista, Heron City i, sobretot, Diagonal Mar) i el centre de la ciutat com els principals focs de contaminació per publicitat.

Una de les conseqüències de la pol·lució lumínica és la dificultat per apreciar l'aspecte natural del cel i les estrelles. Per això, els astrònoms són un dels sectors més preocupats per aquest tipus d'agressió. Sortosament, com afirma David Fernández, ara tenen l'esperança que, si s'actua amb la llei a la mà, "es podrà perseguir amb més força les instal·lacions que no desenvolupen una il·luminació adequada".

La majoria de vegades, el consum de llum no es fa de forma responsable; és a dir, conscients que es tracta d'un recurs no renovable. Per això, resulta contradictori que els fanals d'alguns carrers restin encesos al migdia o que els rètols publicitaris funcionin quan quasi ningú passa pel carrer.

"Tots comencem a tenir força clara la idea d'estalviar aigua, però amb l'electricitat això no passa; premem un interruptor o engeguem un aparell sense pensar que algú s'ha d'empassar els residus que cal generar per produir-la. Per això és molt important l'eficiència energètica d'aparells i lampadetes, la conscienciació dels usuaris i la generació de l'electricitat a prop d'on es consumeix", aconsella Ipparraguirre.

Agressions al medi

Les conseqüències indesitjables d'un enlluernament inadequat no acaben aquí. Hi ha d'altres, com les que repercuteixen en els animals nocturns, poc conegudes, però que ja afecten la biodiversitat de l'entorn dels nuclis habitats.

L'Institut del Paisatge Urbà assegura que la contaminació lumínica és una de les prioritats en la seva política. "Un dels punts que tenim oberts és millorar la sostenibilitat nocturna de la ciutat, sobretot, pel que fa al front nord de la ronda de Dalt, sense il·luminacions superflues que contaminin el medi de Collserola, i també al front marítim", afirma una font d'aquest ens municipal.

Malauradament, la contaminació és un element intrínsec a les grans ciutats des de fa molt de temps. Ara, però, a banda de la pol·lució tradicional, també patim d'altres, com l'acústica o la lumínica. A més, com si fossin poques, ja hi ha qui parla de la contaminació visual, un concepte (propi de les societats de consum) que agruparia tots els elements que alteren l'entorn natural i impacten negativament en la percepció visual: els cables, les antenes, etc.

Gais i lesbianes: 25 anys de lluita

REDACCIÓ

El 29 de juny, Barcelona va celebrar el dia de l'orgull gai i lesbiana. L'any 1977 un tancament a l'església de Sant Miquel exigia el permís per poder manifestar-se per primera vegada.

Per celebrar el 25è aniversari que reivindica simplement la igualtat entre les persones s'han desenvolupat molts actes, a destacar la manifestació de més de 4.000 persones i el primer matrimoni de gais celebrat a l'Ajuntament de Barcelona. A la foto, un col·lectiu de lesbianes va pintar de rosa l'escultura del parc de la Guineueta (Nou Barris) en una acció reivindicativa.

'Llum, llum, llum'

En una època en què res no se salva de ser motiu d'acúdiats, hi ha qui proposa que la més famosa de les nades catalanes hauria de canviar de lletra i passar a dir: "El 25 de desembre, llum, llum, llum".

Bromes al marge, que sí que és cert és que cada any la fastuositat lumínica durant les festes, i molt abans, aixeca polèmica. El passat Nadal, un total de 284 carrers van sumar 167 hores de llum des del dia 22 de novembre fins al 6 de gener (en alguns, però, l'ornamentació ja actuava abans de l'encesa oficial).

A Barcelona, la decoració natalenca és una iniciativa de les associacions de comerciants, que es fan responsables del seu disseny. La tasca de l'Ajuntament consisteix en regular el funcionament, vetllar per la

seguretat i fer-se càrrec de les despeses energètiques. Arran de les agudades de llum que es van donar entre el 14 i el 16 de desembre, el Govern central va instar als municipis de més de 50.000 habitants que moderessin el consum de llum al Nadal. Aquesta vegada, a Barcelona ha estat menor que altres anys gràcies a l'ús de nous sistemes. Així, un 48% de la decoració va estar confectionada amb 178.000 metres d'un filament de consum mínim, un 13% amb 250.000 microlàmpades de 2 a 5 W i un 39% amb 160.000 làmpades incandescentes de 15 W. Tot i la reducció, la factura prevista ascendia a la poc menyspreable xifra de 132.232 euros (22 milions de pessetes), una quantitat que bona part de la ciutadania empenria en altres qüestions.

En 5 paraules

Una dècada d'informació alternativa

JOAN ANTONI GUERRERO

● **'Pitjor que una presó'**

Així qualifica el Centre d'Internament d'Immigrants de la Vermeda algú en poc sospitós com el defensor del poble, el mateix que es va negar a impugnar la Llei d'estrangeria. Sense llum i aire mínims, amb molt poca netedat, pèssim menjar i un servei sanitari francament ineficax.

● **L'Arquebisbat pressiona l'alcalde**

El març de l'any 2001, segons informa *El País*, una crida de l'arquebisbe Ricard Maria Carles va avortar la creació del Consell Municipal de Religions. La proposta es va retirar de l'ordre del dia del ple celebrat el març del 2001. Catorze mesos després tot segueix igual. L'arquebisbe s'ha imposat amb facilitat.

● **Okupes absolts**

L'any 2000 va ser ocupat l'edifici del carrer Saragossa número 100, propietat de Ticiano 60 S.A., que portava abandonat 10 anys. A la sentència el jutge Santiago Vidal manifesta: «Es un frau de llei que s'utilitzi en exclusiu profit particular el servei públic de l'Administració de Justícia Penal quan es disposa d'altres vies», fent referència a la Civil.

● **Informació municipal**

Pel Síndic de Greuges, Anton Canyelles, «la pluralitat d'opinions polítiques presents al consistori ha de recollir-les els butlletins municipals», per això ha instat l'Ajuntament a que reservi un espai a l'oposició en alguns mitjans d'opinió municipal, inclosa la pàgina web.

● **Renfe exprimeix la ciutat**

A mitjans de juny es va firmar el pacte de l'AVE a Madrid. Hi destaca l'increment de metres quadrats requalificats com a habitatge i un augment de 1.500 pisos que suposa un escandalós augment de plusvàlues. Així mateix, el tren travessarà l'Eixample, sota el carrer Mallorca i no pel carrer Aragó.

● **Pobres de solemnitat**

Segons informa *La Vanguardia* «més de 7.000 persones dormen en els carrers de la província de Barcelona». La meitat d'elles són a Barcelona. Als tres menjadors socials de la nostra ciutat se serveixen 633 menús. El 42% d'aquests àpats són per a immigrants.

Cossos escultorals, receptes màgiques per aconseguir la figura ideal i que el convertirà, de la nit al dia, en un ésser destitit socialment. El camí de la felicitat. Aquest sembla que és el panorama actual que defineix la temàtica de les portades de les principals publicacions i revistes que qualsevol ciutadà pot adquirir als quioscos d'una gran ciutat. Els punts de venda de premsa estan inundats pels exemplars de grans capçaleres, pretensions a mega grups de comunicació, que compten amb grans pressupostos, que neixen fruit d'estudis precisos de marketing i que tenen un públic objectiu a qui es dirigeixen a base de campanyes publicitàries de gran abast.

Lluny d'aquesta parafernàlia, a la perifèria d'aquest circ mediàtic, de baix contingut intel·lectual d'una reflexió inexistente, existeixen altres publicacions amb les quals, quan entregues les monedes que val al quiosquer, t'emportes molt més que un plec de paper amb coloraines i mostres d'higiènicques fragàncies. Aquest és el cas d'*Illacrua*. *Actualitat i alternatives*, una revista que va néixer ara fa deu anys (impulsada, però, des de 1989) en el si de la ja extinta Assemblea de Grups Alternatius de Barcelona, en la que s'hi agrupaven un gran ventall de col·lectius d'aquest gran, però gairebé ocult, món dels moviments socials.

L'Assemblea de Grups Alternatius es va dissoldre amb el temps, però el projecte d'*Illacrua* va avançar i el 1992 nasqué amb el nom de *Crullia*. Al 1993, un conflicte amb l'editorial homònima va forçar els responsables de la revista a metamorfosar el nom original de la publicació. «El títol de *Crullia* volia recollir l'esperit d'encreuament de diferents grups i sensibilitats», explica Xavier Artal, un dels membres del col·lectiu de redacció i un dels fundadors de la revista.

Els continguts de la revista han estat lligats sempre a l'acció dels moviments socials i als esdeveniments dels col·lectius d'esquerres

Heterogenètica i diversitat serien dos dels punts claus d'aquesta revista que va néixer amb la voluntat de no convertir-se en l'òrgan d'un moviment concret. «No volem que el projecte es convertís en la veu concreta de cap moviment social, sinó que fos l'altaveu de tothom i on s'hi poguessin reflectir idees i projectes alternatius diversos», explica Artal. Així, amb aquesta voluntat integradora el 23 d'abril de 1992 va aparèixer el primer número en la portada del qual, i com si es

La revista 'Illacrua', lligada als moviments socials i als col·lectius d'esquerres, commemora el seu desè aniversari

Portades de la revista Illacrua

ANDREU BLANCHARD

tractés d'una premonició, hi apareixia una cua d'immigrants a Barcelona davant d'un edifici de l'Administració pública.

Des d'aquell primer número, la revista ha anat variant en certs aspectes però sempre s'ha mantingut dins els límits d'una mateixa filosofia. «En aquests anys ha passat una mica de tot. Hem volgut donar més importància a experiències de la vessant alternativa i sempre hem intentat estar al dia del que passa al món», assegura Artal, qui manifesta que, amb el pas del temps, la revista s'ha caracteritzat també per abordar problemàtiques que, més tard, s'han convertit en el pa de cada dia als mitjans de comunicació convencionals.

D'aquella profètica portada ens separen ja 100 números. *Illacrua* ha publicat aquest mes de juny el número 100 de la revista, que ha servit per commemorar el desè aniversari, edició especial en la que s'han abordat les perspectives que s'obren als moviments socials davant de la situació actual.

Els continguts de la revista han estat lligats sempre a l'acció dels moviments socials i als esdeveniments que han anat establint-se com a cavalls de batalla dels col·lectius d'esquerres. Desde l'ecologisme passant per la reivindicació dels drets col·lectius, l'alliberament nacional i sexual, l'agenda de la revista ha estat sempre un reflex de les preocupacions socials.

I no només ha estat un mirall on s'hi reflectia la gran varietat i pluralitat d'aquests col·lectius sinó que també ha estat al davantguarda de temes que, més endavant, han saltat al debat polític i social. En aquest sentit, Artal explica que molt abans que el conflicte a les Terres

de l'Ebre esclatés, amb motiu del Pla Hidrològic Nacional, la revista ja va entrevistar un dels líders antitransvasament.

Més d'una cinquantena de col·laboradors ajuden a nodrir de continguts la revista, que es publica cada mes i que compta, actualment, amb més de 1.000 subscriptors. Artal considera que el perfil del lector d'*Illacrua* respondria al d'una persona «jove, amb inquietuds, actius socialment i amb una visió de país bastant oberta».

Artal defensa que dins la revista hi pot haver diferències entre els redactors en algunes qüestions però no hi ha ningú que marqui una orientació o un sentit concret per on s'hagin d'interpretar els fets. Nega el dirigisme. «Hi ha diferents maneres de veure les coses però això no origina cap conflicte. De fet, aquesta varietat d'opinions és un reflex del que també passa al carrer i a *Illacrua* volem posar tot el ventall possible a les nostres pàgines per oferir un retrat de l'esquerra que sigui plural. Als autors no se'ls marca el camí», assegura Artal.

Ser actor social

Informació, interpretació i opinió. És difícil, però no dir del tot impossible, establir una línia divisòria entre aquestes tres fases de la comunicació. Artal considera que «l'objectivitat no existeix» però, malgrat això, afirma que *Illacrua* té una funció «informativa» que ajuda a que els lectors «es vagin formant la seva pròpia opinió». Aquest fet es revela abordant cada tema concret a través de la confrontació d'opinions diverses. «Truquem de porta en porta i, en general, sempre ens contesten»,

explica Artal referint-se a la participació dels col·laboradors.

Illacrua no compta amb una estructura organitzativa tradicional, és a dir, no hi ha ni directors ni caps de redacció. S'articula a través d'un col·lectiu de redacció integrat, a la redacció del Principat, per les següents persones: Jordi Muñoz, Conxita Ripollès, Oriol Leira, Jordi Garcia, Joan Artigal, Montse Maronda, Xavier Artal, Antonio Garcia, Jordi Via, Helena Morera, Tomeu Adrover, Albert Herranz, Marta Sainas, Àlex Romaguera, Dani Morén, Ricard Cucurull i Jordi Esplot.

Més d'una cinquantena de col·laboradors nodreixen de continguts la revista mensual

La vocació nacional de la revista ha fet que s'establi una redacció pròpia a les Illes Balears, amb seu a Mallorca, i una altra al País Valencià, amb un col·laborador a València. *Illacrua* es distribueix per tots els Països Catalans, on s'hi editen uns 2.000 exemplars, i és membre de l'Associació de Publicacions Periòdiques en Català (APPEC). A més a més, a través d'acords d'intercanvi manté contacte amb més d'un centenar de revistes alternatives de tot el món. Com assegura Artal, la revista ha anat sempre «a més» i no ha fet passos enrere. Entre els projectes de futur hi figuren la voluntat de crear una editorial i aconseguir que la revista surti amb més assiduitat.

Gossos amb carnet

OSCAR HEREDIA

Un real decret va establir que per tenir un animal d'aquestes característiques s'ha de ser major d'edat i sense antecedents penals, disposar de capacitat física i mental suficient i formalitzar una assegurança de responsabilitat civil no inferior als 120.202 euros (uns vint milions de pessetes). Només si es compleixen aquests requisits s'obindrà la llicència municipal corresponent.

Fort malestar entre els clubs de gossos potencialment perillosos

Com a gossos perillosos estan denominades vuit races (entre elles el *doberman* i els *rottweiler*), a més d'aquells que puguen oferir característiques físiques com un gran pes i mandíbula i els que determini l'autoritat. Tots, sense cap excepció, hauran de portar morrió a llocs públics.

Només Catalunya i la Comunitat Valenciana havien legislat abans sobre aquest tema, tot i que la gran majoria dels ajuntaments no tinguen mitjans per controlar si tots els amos d'animals perillosos estan al registre municipal. Els requisits del decret per poder tenir aquest tipus d'animals es podrien resumir així:

-Gossos potencialment perillosos. El catàleg que acompanya el decret considera gossos potencialment perillosos als *pit bull terrier*, *staffordshire bull terrier*, *american staffordshire terrier*, *rottweiler*, *dogo argentino*, *fla brasileiro*, *tosa inu* i *akira inu* o creuaments intraracials d'aquestes espècies. De la mateixa manera entren dins d'aquest apartat canes que responguin a les característiques de "marcat caràcter i gran valor", pes superior als 20 quilos o mandíbules grans i fortes. Una de les possibilitats que també es contempla, són els gossos que a jutjar d'una autoritat competent (des d'un jutge a un responsable municipal), manifestin un marcat caràcter agressiu o que, amb proves fefaents, hagi protagonitzat agressions a persones o altres animals. El descontent entre els clubs de gossos de totes aquestes races estava servit, ja que tots al·leguen que aquestes races són tan potencialment dolentes com els amos que les posseeixen.

-Llicència i renovació: per a la possessió de tot els animals domèstics amb les característiques abans descrites serà obligatòria una llicència. Aquesta i la seva renovació hauran de ser sol·licitades als registres municipals. Per obtenir-les cal ser major de 18 anys, no tenir antecedents penals (per delictes

El Govern central ha aprovat la polèmica llei per vigilar a través de controls als qui posseeixen un animal potencialment perillós

JOSEP MASIP

Els gossos no han de constituir un perill per als ciutadans

d'homicidi, lesions, tortures contra la llibertat o integritat moral i la llibertat sexual, així com la salut pública).

Els propietaris d'aquests animals hauran de presentar al moment de la inscripció al registre uns certificats de capacitat física i aptitud psicològica, i l'acreditació d'haver formalitzat una assegurança de responsabilitat civil per danys a tercers de 120 mil euros. La validesa de la llicència és de cinc anys, renovables indefinidament i qualsevol variació de les condicions de l'amo o de l'animal haurà de ser comunicada al registre municipal en un plaç de 15 dies.

-Certificat de capacitat física i d'aptitud psicològica. Per garantir les atencions necessàries de l'animal i el seu adequat domini i manteniment, el titular del gos haurà de passar amb èxit proves relacionades amb les capacitats visual, auditiva i del sistema locomotor i neurològic.

Els amos hauran de portar sempre la llicència quan estiguin a espais públics

També hauran de superar tests psicològics i de personalitat (els títols es podran adquirir a centres de reconeixement mèdic com els que es fan servir per als conductors i la vigència d'aquests informes serà d'un any).

-Mesures de seguretat. Els amos de qualsevol animal potencialment

perillós hauran de portar amb ell la llicència quan els duguin a espais públics. Els gossos estaran obligats a portar un microchip d'identificació, morrió i cadena o corretja no extensible.

Tos aquells animals que es trobin a finques o patis hauran d'estar en un habitatge que protegeixi a les persones o animals que accedeixin o s'apropin al lloc on són.

Aquesta iniciativa del Govern central es complementa, a la nostra ciutat, amb la informació que la guàrdia urbana va facilitar a Parcs i Jardins de Barcelona. Durant dues setmanes d'abril, agents municipals dels quinze districtes de la ciutat van recórrer espais de lleure i espais verds per tal d'informar als propietaris de gossos d'aquestes característiques que estan obligats a portar sempre morrió. En cas que no l'hagués portat es podria haver sancionat amb multes que oscil·len entre els 150 i els 1.500 euros.

L'any passat la guàrdia urbana va tramitar 780 denúncies administratives relacionades amb gossos, un 35 per cent més que l'any anterior. En diverses ocasions els agents de la unitat canina

s'emporten l'animal a la gosserra quan els propietaris no poden acreditar que tenen assegurança, o simplement si passen sense morrió o sense lligar.

El grau de cultura i civilització d'una ciutat com és la nostra hauria d'anar lligada, en gran mesura, pel nivell de protecció d'animals i per aquí és imprescindible no deixar de banda temes com el control de la compravenda, la supervisió dels tractaments i la penalització dels mals usos.

L'any passat la guàrdia urbana va tramitar 780 denúncies per gossos

"En definitiva, els perillosos (defensens psicòlegs i associacions d'animals) són els amos, mai els gossos...". Per si de cas, les mesures s'extremen per tenir contents a uns i a altres, i clar està, per a que no augmenti l'alarma social.

Mesures a la "pamplonica"

L'Ajuntament de Pamplona s'ha convertit en la primera ciutat espanyola a subscriure un conveni amb psicòlegs per expedir certificats d'aptitud, que per llei obliga a posseir als propietaris de races perilloses. Dels 10.766 gossos censats a Pamplona, 249 són considerats potencialment perillosos (només a la ciutat de Barcelona es creu que hi ha uns 120 mil). Els propietaris dels animals hauran de superar les proves, el cost de les quals és de 39,07 € (6.500 pessetes). El grup de psicòlegs contractats estan treballant en l'adaptació dels qüestionaris sobre la base d'allò que presentin cadascun dels qui demanin l'obtenció del carnet.

En 5 paraules

• Biblioteca fora del Born

L'AVV del Caser Antic reclama que la Biblioteca Provincial es construeixi en un emplaçament fora del Born però al mateix barri. Ubicar-los conjuntament implicaria materialitzar "a mitges" els projectes de les restes històriques i la biblioteca.

• Especulació al Fòrum 2004

Gas Natural (La Caixa i Repsol), Endesa, el Consell Comarcal i l'Ajuntament de Barcelona són els propietaris d'un solar de 19.500 metres quadrats situat a la zona del port esportiu de Sant Adrià. El solar es va veure beneficiat per una requalificació per a equipaments hotelers i de serveis on es poden edificar 31.326 metres quadrats. Gas Natural ha rebut la quantitat de 30 ofertes de compra i les plusvàlues es repartiran entre els propietaris.

• Tramvia Glòries-Besòs

L'Autoritat del Transport Metropolità ha adjudicat el projecte i explotació del tramvia Glòries-Besòs. La inversió prevista és de 200 milions d'euros. El citat tramvia contempla tres línies, 14 quilòmetres de vies i 29 estacions. Amb aquesta adjudicació queda pendent unir aquest tram amb el del Baix Llobregat-Francesc Macià ja que falta arribar a un acord entre Generalitat i Ajuntament de Barcelona, el qual es nega a que circuli per la superfície.

• Rambles de vianants

El cèntric carrer de la nostra ciutat tancarà el trànsit en tots dos sentits per les obres d'instal·lació dels ascensors de les estacions de metro de Liceu. El tall durarà dos mesos i l'Ajuntament pensa estudiar aquesta experiència ja que la reconversió en eix de vianants hauria d'haver començat l'any 2000. Amb la instal·lació d'aquests ascensor ja seran 23 les estacions adaptades del total de 115 de l'àrea metropolitana.

• Rècord especulatiu a Diagonal Mar

Quinze dies després d'haver entrat a viure els primers veïns de Diagonal Mar s'ha disparat l'especulació. Aquells que van comprar el pis buscant plusvàlues, estan llogant els habitatges de 90 metres quadrats a 2.000 euros mensuals (332.000 pessetes).

Angel Crespo
Secretari General de CC.OO del
Barcelonès

Èxit de la vaga general a Barcelona

Al escriure aquest article, han passat ja 15 dies del 20 de juny, fet que dóna una certa perspectiva per fer un anàlisi sobre el seguiment i una valoració més acurada, tant del seguiment i participació, com de les reaccions que sobre la mateixa s'han produït.

El Govern, des del primer moment, ha intentat entrar en una guerra de xifres, acompanyat pels mitjans de comunicació propers en un intent de negar l'evidència, per tal de mantenir-se en la seva estratègia desreguladora de les condicions de treball. Em sembla que només cal recuperar a les hemeroteques les xifres de persones que tothom -ells inclosos- han donat en altres manifestacions de dimensions similars fetes al Passeig de Gràcia de Barcelona per constatar el ridícul fet per la Sra. Valdecasas, amb les seves dades.

El que resulta incontestable, i tothom ho va poder veure, és els grans nivells de participació activa i conscient a la vaga a la indústria, als transports, a la construcció i també al sector de serveis. La massiva participació a les manifestacions i concentracions fetes el mateix dia, així com els diferents indicadors sobre consum, trànsit, etc., demostren el seguiment generalitzat i massiu de la convocatòria.

Però més enllà dels resultats, es fa necessari constatar alguns elements que al meu entendre han estat claus per aconseguir una resposta d'aquestes dimensions i contundència.

Com tots sabem, una vaga, com qualsevol altra mobilització no és suficient amb convocar-la, sinó que cal un esforç de preparació, informació i explicació dels objectius, i, en aquests sentit, cal fer un reconeixement a l'esforç i treball realitzat per moltes i molts militants sindicals, especialment de CC.OO i UGT, però també d'altres organitzacions sindicals, socials i polítiques.

D'altra banda, haver estat capaçs, a partir d'una explicació clara dels objectius de la vaga centrada amb les mesures contingudes al cap de decret, combinada amb la impugnació de la política econòmica i social del govern i la seva prepotència i autoritarisme, ens han permès,

connectar amb la majoria de la societat i establir un fort consens social, que ens ha permet guanyar la lluita d'idees.

Un consens social construït en multitud d'assemblees d'empresa, de delegats sindicals i a través de l'explicació i extensió territorial feta als barris, i que ha comptat amb la incorporació de forma incipient de nous col·lectius de treballadors, com els autònoms dependents (TRADE) o l'associació de teletreballadors de Catalunya, el recolzament d'algunes associacions i de molts comerciants i l'important recolzament d'organitzacions cíviques i socials, que amb diferents graus d'articulació han contribuït junt al moviment sindical en l'explicació de les raons de la vaga i que han fet possible l'èxit de la mateixa.

En tot cas, tot sembla indicar, que el conflicte està obert i que el Govern PP no està disposat a rectificar i pretén mantenir una línia neoliberal en una estratègia que va en la línia de precaritzar encara més les condicions de treball, de retallar drets socials, i que va més enllà de l'àmbit estrictament laboral amb lleis segregadores i elitistes com la mal anomenada llei de qualitat de l'ensenyament o la reforma de l'IRPF.

Això requerirà aprofitar el potencial assolit amb la vaga general per avançar en els drets de les persones i la necessitat de mantenir una estratègia sindical de mobilització i aprendre

Uns 15.600 manifestants al passeig de Gràcia, segons Julia Garcia Valdecasas

DANI CODINA

de les experiències de col·laboració entre el moviment sindical i els moviments socials com a factor positiu per aprofundir la col·laboració i el treball en comú.

Estic convençut que una de les raons de l'èxit de la vaga, com el d'altres mobilitzacions que ha tingut la nostra ciutat com a escenari (des de la manifestació contra el Banc Mundial el 24 de juny de 2001, passant per les manifestacions per una nova cultura de l'aigua i contra el transvasament, l'aturament sindical i la manifestació front a la cimera de caps d'estat de la UE), ha estat la capacitat de generar un fort consens social front a les polítiques neoliberals i l'ampli recolzament sindical, social i polític a totes elles.

Kiosk

Lo que se ha de salvar en Carabassa

LLUÍS PERMANYER
No me extraña que la señora Katy Carrera, concejal del distrito de Ciutat Vella, haya fracasado en su empeño de conseguir un acuerdo con los vecinos de la calle Carabassa. Y lo digo, no por el vigor con que los resueltos ciudadanos defienden la preservación de tan singular enclave, sino por el planteamiento por ella formulado.

El hecho de que en la finca en cuestión no se pretenda ahora levantar viviendas, como se trató en un principio, sino una biblioteca, no resuelve tampoco el fondo del problema. Y es que el conflicto verdadero no se da tanto en función del uso, cuanto que ambos destinos mutilan fatalmente un punto sensible de la historia urbanística de este barrio barcelonés.

La esencia de la protesta que provocó el despropósito que se perpetraba en la esquina de Aragón y Roger de Llúria no radicaba en el uso que se daba al volumen y forma que se levantaba, sino en una altura que constituía una agresión intolerable para la visión de una arquitectura gótica protegida por ser patrimonial, el templo de la Concepció. Al fin se impuso la razón y se corrigió lo que no debía haber recibido permiso para ser construido.

La concejal Carrera ha comentado: "No podemos defender casos individuales de vecinos que tengan problemas de luz, si se construye delante de sus casas". Es, por supuesto, un error enfocar también así el mismo problema.

Se defiende el conjunto de Carabassa por su pintoresquismo y por constituir un enclave insólito en la Ciutat Vella. Allí se ha heredado una realidad arquitectónica que de una manera natural y consolidada a través del tiempo ha generado un espacio excepcional. Por las formas (alineación, perfiles, entorno), por el volumen, por los dos puentes, por la vegetación, por todo ello la entrada de luz natural aparece por supuesto potenciada como una bendición.

Lo que nos empeñamos en defender en Carabassa es un entorno, un conjunto, que además encaja de pleno en la política de esponjamiento que el Ayuntamiento ha aplicado en la Ciutat Vella. Es una sinrazón que este mismo Ayuntamiento pretenda imponer allí exactamente lo contrario, es decir, la contranatura de aumentar la volumetría en donde nos ha sido legado un valioso esponjamiento natural.

El error municipal es haber impuesto un plan especial, es decir, un microubanismo falto de sensibilidad y miope, al haber sido inspirado por la especulación.

Si hubiera sido un mero problema de luz, la reacción a la hora de defender Carabassa no habría recibido tanta unanimidad. Las personas que mejor saben descubrir y valorar los enclaves pintorescos son los artistas, en razón de que su mirada escoge lo singular de nuestro paisaje. Así pues, no es de extrañar que pintores de ayer, como Rigalt y Lola Anglada; pintores y escultores de hoy, como Amat, Cesc, Guinovart, Hernández Pijuan, Llena, Ràfols Casamada, Riera i Aragó, Roqué; y también fotógrafos, como Colita, Maspons o Pomés, crean todos que merezca ser salvada Carabassa.

La Vanguardia, 4 de juny de 2002

Rauca

Josep Lluís Nuñez... i Navarro

PUYAL

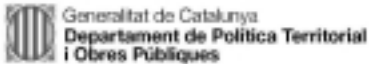
Imputat per formar part de la trama de corrupció en la inspecció d'hisenda per la jutgessa Elisabet Castelló, l'expresident del Barça apareix com a màxim responsable de les empreses beneficiades (més d'un centenar). Va rebre un tracte de favor per part dels inspectors Manuel Abella i Roger Verrugat durant els anys 1992 al 1996. El seu fill nega que sigui el responsable de la gestió. Difícil de creure.

Nuñez y Navarro segueix al peu del canó. Avui ha diversificat les seves activitats i ha teixit una obscura xarxa de societats que, si ningú no ho impedeix, serà jutjada després de dos anys d'investigacions.

Als seus inicis, va demolir el Palau Trinxet, obra de Puig i Cadafalch, el Liceu Francés del carrer Bailén i la fàbrica modernista Blanch del carrer Rocafort. També va intentar enderrocar la casa Gulerichs de l'Eixample.

Nuñez y Navarro, d'una manera o d'altra, ja forma part de la història negra de Barcelona.

La gestió de l'habitatge social

Adigsa va iniciar la seva tasca fa més de quinze anys, amb el traspàs de 60.000 habitatges construïts per l'Estat fins el 1980 i distribuïts en 201 promocions a diferents barris d'arreu de Catalunya.

En aquest període de quinze anys, Adigsa ha invertit prop de 75.000 milions de pessetes en obres de **rehabilitació d'habitatges**, acabament de les **urbanitzacions** i reparacions estructurals, i en manteniment corrector i preventiu dels edificis.

La gestió d'Adigsa en l'àmbit de l'**administració del patrimoni d'habitatge públic**, es centra en la normalització jurídica i econòmica dels habitatges, l'amortització i escripturació dels habitatges transferits, la contractació, escripturació i lliurament de les noves promocions, la regularització tributària dels habitatges, la cessió de les urbanitzacions als Ajuntaments i totes les actuacions pròpies de l'administració de finques en relació als titulars dels habitatges i a les comunitats de veïns.

Adigsa Barcelona
C. de la Diputació, 92
08015 Barcelona

Tel. 932 28 72 00
Fax 932 28 71 01

Adigsa Girona
C. de la Rutlla, 112-114
17003 Girona

Tel. 972 41 69 80
Fax 972 22 72 70

Adigsa Tarragona
C. de Gasòmetre, 22, entresòl 1a
43001 Tarragona

Tel. 977 24 70 36
Fax 977 24 42 63

Adigsa Lleida
Plaça d'Espanya, 3, entresòl
25002 Lleida

Tel. 973 28 94 66
Fax 973 28 19 33

El Gaudí silenciat

L'Any Gaudí és el pretext per muntar grans exposicions, rutes, convidar arquitectes famosos i vendre la ciutat al turisme. Per això a CARRER hem volgut fer un dossier diferent sobre tot allò que no s'explika de Gaudí: la seva personalitat i l'impacte de la seva obra a la ciutat. El treball s'inicia amb un

comentari de l'escriptor Josep Maria Carandell sobre la controvertida vida de l'arquitecte. Inclou també un text de l'historiador Jaume Rossell que analitza les obres i tècniques emprades en les construccions de Gaudí així com el paper dels obrers que les van fer possibles. L'il·lustrador Rai Ferrer

recull una sèrie d'acudits de principis de segle sobre Gaudí. El periodista Marc Andreu, amb la col·laboració de Toni Ramon, recopila les polèmiques que Gaudí ha despertat. I la periodista Aitxia Tudela explica com viuen els veïns i veïnes que pateixen les obres i els turistes de la Sagrada Família.

DOSSIER

Contradicciones y enigmas

Josep Maria Carandell*

E l conecido historiador del arte Josep Pijoan le dijo en cierta ocasión a Josep Pla, que lo recogió en el *Homenot* dedicado a Antoni Gaudí, que éste "fue un hombre a través de contradicciones hasta un grado indescriptible". Esta frase del autor de la *Summa Artis*, que debiera figurar como lema de la vida del gran reusense, resulta sorprendente ya que desde hace tiempo se ha impuesto una imagen tónica creada por unos cuantos discípulos jóvenes y seguidores del viejo Gaudí, como Rafols, su primer biógrafo, Puig Boada, Sugañés, Quintana, Bonet Garí, Bergós, etcétera.

aunque tal carácter siempre le reaparecía de nuevo.

Tendencias de juventud

Fue un estudiante del montón que dio muy pronto la espalda a la religión oficial, y al terminar el bachillerato ya se destacaba por su izquierdismo que no sólo le enfrentó al catolicismo sino también al liberalismo burgués, para ponerse, con Toda y con el poeta Joaquín María Bartrina, entre los ateos, los librepensadores, los socialistas utópicos o los anarquistas. Y tales tendencias le duraron por lo menos hasta la década de

1890 cuando ya tenía más de 40 años. Sus relaciones estrechas con el socialismo utópico, a sus 16 años, con la Asociación Internacional de los Trabajadores, ya fuese en la tendencia anarquista de Bakunin, triunfante en Cataluña, ya en la cooperativista, unode cuyos ejemplos principales era la Obrera Mataronense, dirigida por el incansable Salvador Pàges, también reusense, se armonizaron en Gaudí con la masonería. Todo ello puede comprarse en sus declaraciones y en sus obras si se analizan con un rigor mucho mayor que el utilizado hasta ahora.

Los arriba mencionados jóvenes discípulos del viejo Gaudí, y sus seguidores han comboido cooperativamente estas tendencias de indudable arraigo en Gaudí, reduciéndolas a pequeñas anécdotas sin importancia en el conjunto de su vida y de obra.

También en su juventud supo armonizar aquellas tendencias con el dandismo, como era frecuente entre los barceloneses imitadores de París, y cosa muy comprensible en un joven que viene casi de la nada y quiere serlo todo. Tanto en Barcelona como en

Mataró estaba además muy relacionado con las doctrinas que entonces apasionaban a la gente inquieta, como la masonería, el espiritismo, la magia o la astrología.

Las ricas hermanas Moreu, de Mataró, tenían tertulia en su casa los domingos para divertirse y exaltarse hablando de política o haciéndole dar vueltas a los vnos puesto del revés para comunicarse con los muertos. Gaudí iba con fruición a estas sesiones, frecuentadas también por el espiritista Guanyabents, amigo suyo. Otro tanto hacían con la astrología que sin duda alguna apasionaba al arquitecto. Sin ir más

aunque alguno parece haberse perdido por el maltrato que ha sufrido el banco. Si Gaudí no era astrólogo, ¿a qué viene tanto signo prohibido por la Iglesia y de tales magnitudes?

Distintas fuentes relacionan a Gaudí con la masonería, el dandismo, el espiritismo o la astrología

Otro tanto puede decirse de la alquimia, sobre todo en las representaciones del Park Güell: en el edificio que está a la izquierda según se entra, que representa por dentro un hueco, en la escalinata, en la salamandra, etcétera. ¿Y qué decir de la supuesta cruz, también a la izquierda? ¿Es una cruz? En vez de dos palos para los brazos del ajusticiado, tiene cuatro. Gaudí puso este tipo de cruces en lo alto de varios de sus edificios, como las Teresianas o la casa Batlló, donde los brazos no representan otra cosa que frutos o adornos. En el Park Güell más bien recuerda la figura geométrica de seis direcciones, que señalan el norte, el sur, el este y el oeste, más el nadir y el cenit. Esta figura proviene, seguramente, de la geometría pitagórica y, más próximamente, de la masonería. En todo caso no es una cruz cristiana. Y lo que es quiz más significativo, la cruz de seis direcciones que debe culminar, según los dibujos, la Sagrada Familia no es una cruz, caiga quien caiga. En cuanto al montículo con tres figuras a modo de calvario no se trata de cruces cristianas sino masonicas dos de ellas, mientras que la tercera es una flecha. Gaudí llamó capelaya a este conjunto para liar todavía más el asunto, con la sugerencia de una capilla.

Estas afirmaciones están respaldadas por una extensa bibliografía y por muchos otros documentos. En todo caso hay que deshacerse, sea como sea, del Gaudí interesadamente deformado.

* **Escritor, autor de "El Park Güell, utopia de Gaudí". Artículo publicado en La Vanguardia - 15/03/2002**

Algunos discípulos han difundido ideas de Gaudí que han creado una imagen caricaturesca

Este tópicose funda en dos ideas básicas muy simples: el Gaudí católico hasta la desmesura, y el autor de una única gran obra, el templo expiatorio de la Sagrada Família. Los mencionados discípulos apenas si dedican alguna atención a las demás obras del maestro. Estas ideas han ido creando en la opinión pública la caricatura de un viejo meapilas. Contribuye a esto, claro está, el proceso de beatificación en marcha que le presupone unas virtudes excelsas y desconoce el laberinto de su interioridad.

Por ello resulta cada vez más necesario devolver a Gaudí, si no lo indescriptible complejidad si, por lo menos, algo que dramatizaba a aquel personaje tan singular, en particular sus aspectos más oscuros y extraños.

Bastarán unos pocos ejemplos para hacerse una idea. Para empezar, no deja de ser insólito que en una sociedad tan atrasada como la nuestra en pleno siglo XIX, el hijo de un calderero compartiese aula de enseñanza media con los hijos de las familias más ricas y educadas de la comarcal e industriosa villa de Reus. Su compañero de adolescencia Eduardo Toda le atribuía un carácter austro que con el tiempo y la cultura fue suavizando,

Gaudí con un cirio en la mano

ARXIU

más alto, presidiendo los seis signos astrológicos, ya que la otra mitad no es visible. Yo pregunté al Centro de Astrología si era posible que sobre el signo de cáncer apareciesen las estrellas correspondientes a la Navidad - como sugiere Bergós - y me respondieron rotundamente que ni éstas ni otras estrellas podían aparecer. Además, en la cara posterior del banco ondulado del Park Güell se repiten, con diferentes diseños y colores, otros cangrejos gigantes, y cerca de ellos es posible encontrar, en tamaños menores, otros de los signos restantes,

Institut de cultura: La Virreina **exposicions**

JOSEPH CONRAD
**EL COR
DE LES TENEBRES**

 HEART | 1902
OF DARKNESS | 2002

DEL 28/06 A L'1/09 DE 2002
PALAU DE LA VIRREINA. LA RAMBLA 99. BARCELONA
Horari: de dimarts a dissabte d'11 a 20.30 h;
diumenges d'11 a 15 h; dilluns tancat.
www.bcn.es/virreinaexposicions

IBERIA

 FUJIFILMCAJA MADRID
OBRA SOCIAL

Ajuntament de Barcelona

  EL PAIS

Viure al voltant de la Sagrada Família

Alicia Tudela

Els veïns i comerciants dels carrers que limiten el temple de la Sagrada Família es queixen del soroll i la pols de les obres i de les molèsties que provoca, en ocasions, sobretot per la gent que hi viu, l'afluència massiva de turistes. Entenc que si fan obres és inevitable el soroll, però l'Administració hauria de pensar en els veïns. Malgrat tot, viure davant d'un dels edificis més emblemàtics de la ciutat també té coses positives. Quan vaig a l'estranger en sento orgullós de dir que sóc del barri de la Sagrada Família", comenta un veí.

"Fa 43 anys que visc al carrer Mallorca, al davant de la Sagrada Família, i he de suportar el soroll i la pols de les obres dins de casa meua i tot allò que comporta l'afluència massiva de turistes. Entenc que si fan obres és inevitable el soroll, però l'Administració hauria de pensar en els veïns. Malgrat tot, viure davant d'un dels edificis més emblemàtics de la ciutat també té coses positives. Quan vaig a l'estranger en sento orgullós de dir que sóc del barri de la Sagrada Família", comenta un veí.

El testimoni d'aquest veí resumeix molt bé quines són les conseqüències de viure al davant de l'obra més famosa de Gaudí. Sobretot el soroll, la pols i la gran afluència de turistes són les molèsties de què més es queixa la gent que hi viu diàriament. I és que l'edifici més representatiu de Barcelona porta 120 anys en construcció i, sense anar més lluny, enguany, coincidint amb la celebració del 150è aniversari del naixement del seu arquitecte, Antoni Gaudí, ha rebut, entre els mesos de gener i abril, 81.097 visitants més que l'any passat per aquestes dates.

Tot i que les queixes són generals en els quatre carrers que limiten la Sagrada

Als veïns de la Sagrada Família es queixen del soroll i de la brutícia

Família, els veïns de Mallorca i Provença són els que es deïxen sentir més. Al carrer Provença, gairebé fent cantonada amb Marina, es troba el taller on es talla la pedra i, com a conseqüència, es genera una gran quantitat de pols. És per això, que moltes de les protestes pel soroll i la brutícia provenen d'aquest cantó. D'altra banda, al carrer Mallorca hi ha ubicada una grua que ha afectat el senyal de

televisió d'alguns edificis del davant.

Malgrat que aquestes protestes vénen de fa molts anys, mai hi ha hagut un veritable moviment veïnal consolidat per actuar conjuntament i millorar la situació sinó que, més aviat, s'ha actuat de manera individual. En aquest sentit, la presidenta de l'Associació de Veïns de la Sagrada Família, Maria Lluïsa Longan, afirma: "Nosaltres seriem partidaris que es formés una plataforma sòlida i així l'associació podria fer d'intermediària entre els veïns, d'una banda, i l'Ajuntament i la junta constructora, d'una altra, per solucionar els problemes. Però si la gent actua pel seu compte, l'únic que podem fer és comentar les queixes que ens arriben a representants del districte o responsables de les obres".

Fa un temps, però, l'associació va tenir una reunió amb representants del consistori per exposar totes les protestes que els havien fet arribar els veïns, així sí, a títol personal. Longan diu que ara mateix estan esperant una resposta de l'Ajuntament ja que aquest els va dir que ja tenia constància dels problemes i es va comprometre a estudiar-los.

Pel que fa als turistes, tot i que les queixes són menors, algunes persones afirmen que els visitants es posen davant de les portes d'entrada dels edificis o les sortides dels garatges a fer fotos impedit, així, el pas i sense tenir en compte que poden molestar. En aquest sentit, una de les protestes més

repetides en aquests darrers anys ha estat la de l'allau d'autocars aparcats ens els carrers del voltant del temple. Sense anar més lluny, davant de la façana del Naixement s'han arribat a concentrar més de 30 autobusos. És per això que l'Associació de Veïns de la Sagrada Família, de cara a l'Any Internacional Gaudí i previent l'augment de visitants, va proposar a l'Ajuntament la idea de l'autocar llançadera. Es tractava que els autocars deixessin els turistes en una zona propera al temple, però no justal davant, i que allà els recollís un autobús, dedicat exclusivament a fer aquest recorregut, que els traslladés fins a la Sagrada Família. Tot i que Longan assegura que el consistori va veure la idea amb bons ulls i es va comprometre a estudiar-la, ha optat, de moment, per una altra opció. Ara, els autocars deixen els visitants davant del temple i se'ls donen uns tiquets per aparcar en pàrquings propers. De tota manera, Longan afirma: "Durant els primers mesos de l'Any Gaudí va funcionar força bé, però ara, en temporada turística alta, torna a haver molts autocars, per tant, o no hi ha prou aparcaments o els conductors no fan cas de les indicacions. Si les coses segueixen així, a l'octubre tornarem a parlar amb l'Ajuntament i reivindicarem de nou la nostra proposta".

Els quatre carrers que limiten la Sagrada Família, com qualsevol altra zona turística, estan plens de botigues, i la majoria d'elles de *souvenirs*. Tot i que també es queixen de la pols i el soroll, les protestes dels comerciants no es deïxen sentir tant com les dels veïns. En aquest sentit, una veïna del carrer Provença afirma: "És normal, ells al final del dia fan calaix i se'n van a casa, nosaltres som els qui vivim amb aquesta situació dia i nit".

Malgrat tot, són molts els qui afirmen que se senten orgullosos de viure davant de l'edifici més representatiu de Barcelona: "Els turistes queden bobadats en veure l'obra de Gaudí i de ben segur que molts d'ells deuen pensar: Quina sort viure aquí davant!", afirma una veïna.

Malgrat les queixes, però, els veïns han après a conviure amb els turistes, la pols i el soroll perquè, en el fons, saben que viuen davant de l'obra més important d'Antoni Gaudí. Una obra coneguda internacionalment i present en l'itinerari de qualsevol turista per la ciutat comtal. En definitiva, parlar de Barcelona és parlar de la Sagrada Família i viure al voltant té un preu que, sovint, va més enllà del purament econòmic.

DISCOS Castelló

*Les teves botigues de música

*De la A a la Z

nou de la rambla, 15 tel.: 93 302 42 36
sant pau, 2 tel.: 93 302 23 95
tallers, 3 (clàssica) tel.: 93 318 20 41
tallers, 7 tel.: 93 302 39 46

*100 x 100 música

tallers, 79 tel.: 93 301 35 75
barmasud, (grovà) tel.: 93 638 29 18
tallers, (overstoks) tel.: 93 412 72 85
creu coberta, 73 tel.: 93 424 57 96

Gaudi & Barcelona Club

www.gaudiclub.com

TENIM LA MÉS AMPLIA WEB SOBRE GAUDÍ
AJUNTAT AL NOSTRE CLUB GRATUÏTAMENT
TENDA I LIBRERIA ONLINE *l'esperem!*

EL INGENIO

Taller de Cartró-pedra

c/ Rauric, 6
(barri Gòtic)
T. 93 317 71 38

**ARTICLES PER A FESTES,
TEATRE I MALABARISME**

Parking gratuït

Wilson també treballa per Gaudí

Passen pocs minuts de les 9 del matí i la calor ja comença a *apretar*. Ell, com cada dia, amb un gran tros de roba blanca doblegada a l'espatlla, arriba al carrer Marina i s'atura just davant de la Sagrada Família. Amb cura, estén la roba a terra i hi col·loca mocadors de diferents colors. És diu Wilson, és de Nigèria i només fa nou mesos que ha arribat a Barcelona i que es dedica a la venda ambulants. Després d'estar tres mesos venent pel Port Vell ha decidit muntar la parada davant de l'edifici més emblemàtic de Barcelona: "Alguns companyes em van dir que era una bona zona per vendre i per això vinc aquí cada dia".

Igual que ell, més d'una vintena de persones es dediquen a la venda ambulants al voltant de la Sagrada Família. Acostumen a estar-s'hi tot el dia, fins que tanquen el temple, perquè l'afluència de turistes és molt important i el negoci està assegurat. Mocadors, ulleres, samarretes, CD, arracades, collarets, polseres i diferents *souvenirs* i records de la ciutat. És pot trobar de tot i, generalment, a un preu més econòmic que a les botigues del voltant. És per això que molts botiguers es queixen perquè ells fan la competència.

Un arquitecto de humor y sátira

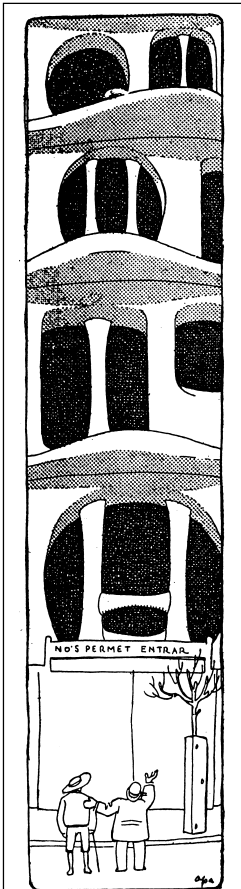
Rai Ferrer

Cuando en 1910 Gaudí terminaba los tejados de la Pedrera, los humoristas catalanes se reían sin disimulo de la llamada "locura del arquitecto". A semejanza de lo ocurrido diez años antes con la Torre Eiffel de París, las chuchufletas de los *ninotaires* corrían de boca en boca, llenando las páginas de revistas tan populares como *L'Esquella de la Torratxa*, el *Cu-cut!* o el *Papitu*.

"Què vol que li digui... m'agraden més les coves d'Artà", decía

un campesino mallorquín frente a las ventanas de la Pedrera en construcción. Por aquel entonces, eran pocos los entusiastas del trabajo de Gaudí y entre los bromistas de *pèl i ploma* destacaban *ninotaires* tan conocidos como Picarol, Junceda, Apa, Cornet y Opiisso, este último, amigo y ayudante del arquitecto.

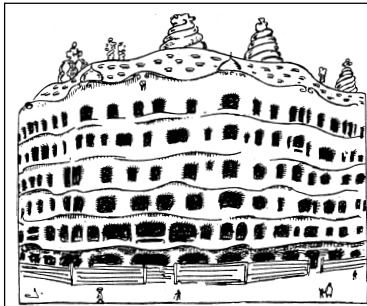
Coincidiendo con los festejos del año Gaudí, publicamos en esta página algunos de sus mejores chistes, seleccionados por Rai Ferrer (*Onomatopeya*).

- Què vol que li digui... m'agraden més les d'Artà. (Papiú, 1910)

FELIU ELIAS "APA".
(Barcelona, 1878-1948).

Fundador y director del *Papitu*. Además de dibujante político y pintor extraordinario, fue uno de los mejores críticos de arte de Catalunya. Dibujante famoso con seudónimo de Apa, firmaba sus críticas con el nombre de Joan Saes. Autor de *Vida i mort dels barcelonins* colaboró también en las páginas de *Mirador*, *L'Esquella*, *Cu-cut!*, etc...

- Papà, papà, jo vuy una mona grossa com aquesta. (Cu-cut!, 1910)

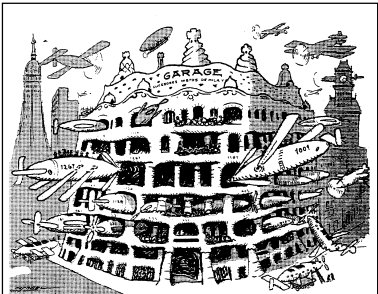
JOAN JUNCEDA (Barcelona, 1881 - Blanes 1948). Humorista político en el *Cu-cut!* y el *Papitu*, alcanzó la popularidad en el semanario infantil *En Patufet*. Dibujante de las *Páginas visuales* de Folch i Torres, en su obra de ilustrador destacan títulos como *La isla del tesoro* de R.L. Stevenson, *Los viajes de Gulliver* de Jonathan Swift y *El cavaller de la Creu* de Clovis Eimeric.

- Què vols que't digui? a n'aquet temple no li veig la punta.
- Y tantes que n'té!
(Calendari Cu-cut!, 1907)

RICARDO OPISSO
(Tarragona, 1880 - Barcelona, 1966).

Especialista en dibujos costumbristas de multitudes. Colaboró en centenares de revistas, catalanas y europeas; *Els 4 gats*, *Papitu*, *Le Rire*, *L'Esquella*, *Xut*, *TBO*, etc. Dibujante excepcional, destacó también como pintor. En la primera década del siglo XX trabajó como ayudante de Gaudí en las obras de la Sagrada Familia.

Barcelona futura. El veritable destí del casal d'en Milà y Pi. (L'Esquella, 1912)

JOSEP COSTA "PICAROL".
(Eivissa 1875 - Palma 1971).

Veterano del dibujo de humor, estrenó el seudónimo de "Picarol" en 1903, en las páginas de *L'Esquella de la Torratxa*. Durante más de 30 años, publicó centenares de chistes protagonizados con frecuencia por su creación gráfica del "Senyor Esteve" (sin nada que ver con el personaje de Rusiñol).

- Ja és estrany que no la cremessin.
- Oh, és que no estava acabada.
(L'Esquella. Durant la guerra civil, 1937)

MARTÍ BAS (?).

Dibujante y cartelista, fue uno de los miembros más activos del *Sindicat de Dibuixants Professionals*, creado por Helios Gómez en Barcelona, meses antes de la guerra civil. Durante el periodo bélico, alternó los dibujos en *L'Esquella* (editada por el *Sindicat*) con multitud de carteles revolucionarios en defensa de la República y de las instituciones catalanas.

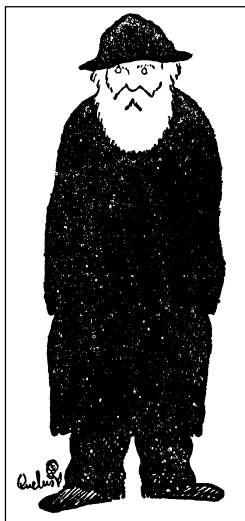
La construcció en temps de Gaudí

Jaume Rossell*

E l temps que Antoni Gaudí i Cornet va treballar a Barcelona, quan es va bastir aquest important patrimoni que ens ha llegat i que ara tan admirem, va des de 1873 en què l'arquitecte va venir a estudiar la carrera fins el 1926 quan va morir. Aquesta cinquantena d'anys, a cavall dels segles XIX i XX, representaren a Catalunya un temps intens, de canvi entre el vell món de la tradició que se'n anava i un nou món modern que naixia; uns anys en què la capital, entre les dues grans Exposicions Universals –la del 1888 al Parc de la Ciutadella i la del 1929 a Montjuïc–, experimentà un creixement extraordinari. Temps ple de tensions, d'il·lusions basades en la perspectiva del projecte catalanista i en l'esperança d'una millora definitiva de les condicions dels treballadors; anys també de perplexitat per les conquestes tecnològiques: com l'electricitat o l'automobil i d'expectatives de millora en tots els aspectes de la vida quotidiana.

La feina absorbia un exèrcit de peons arribats del camp de pas cap a la indústria

En aquest context de canvi, de tensió i d'il·lusió, l'extraordinària capacitat de Gaudí va trobar, sobretot en l'industrial i mecenes Eusebi Güell, la confiança i el

Gaudí vist per Quelus

suport econòmic necessari per a construir un patrimoni universal. D'altra banda, Gaudí no treballava sol, precisament una de les claus d'aquella gran capacitat és que va saber-se rodejar dels millors col·laboradors, artistes, arquitectes i constructors i, també, cal no oblidar-ho, va projectar la seva extraordinària capacitat en un medi, el de la construcció catalana, que havia arribat a un notable grau d'evolució industrial i de perfecció artesana.

La indústria del ferro havia fet la seva aparició a Barcelona a mig segle XIX al servei de la maquinària i del ferrocarril i, poc a poc, aniria penetrant a la construcció, de manera que, cap a finals de segle, els elements metàl·lics començarien a substituir la fusta en bigues i pilars i la familiaritat amb el nou material donaria lloc a les meravelloses peces de forja dels tallers barcelonins que constituïen un dels accents de l'arquitectura de Gaudí. També el ciment, el conglomerat més fort i més ràpid, havia arribat a la construcció per a substituir la calç; precisament fou Eusebi Güell qui a l'instal·lar la fàbrica del Clot del Moro al Berguedà a començaments del segle XX va propiciar l'increment del seu ús i l'aparició dels productes derivats del ciment com el mosaic hidràulic, la pedra artificial, el fibrociment i, poc a poc, la construcció amb ciment armat. Les indústries de ceràmica i de tècniques ornamentals es modernitzaren durant aquells anys produint nous materials i nous procediments com el trencadís o el vernís metal·litzat per exemple. Els tallers de fusteria es mecanitzaren i treballaren noves fustes procedents d'ultramar. Els tallers de vidres i vitralls, els que elaboraven el metall, els constructors de mobles, els tallers de pintura i altres arribaren al tombant de segle amb un notable nivell de qualificació i aquesta és una riquesa que cal considerar per a entendre l'obra de Gaudí.

Gaudí no treballava sol: va rodejar-se dels millors col·laboradors, artistes, arquitectes, constructors, paletes, manobres i picapedrers

La construcció catalana –així fou adjectivada des de Madrid–, deixant de banda la indústria que tenia a la seva disposició, era, en la seva mateixa essència, genuïna. Havia nascut a finals del segle XVIII, per abandonar les gruixudes parets de pedra i les feixigues teulades de fusta i substituir-les per parets primes de maó, terrats plans de fàcil execució i altres elements lleugers com el sostre amb revoltos o les voltes d'escala contínues, una manera de bastir senzilla i operativa, que permetia construir a bon preu i satisfer la

La Pedrera entre bastides l'any 1905

ARXIU

demanda d'una ciutat en procés d'industrialització. També aquesta empremta d'atreviment i fragilitat, d'aparença i estalvi, és present a l'obra de Gaudí.

La construcció tenia en el paleta el seu artífex principal, el paleta era la versió moderna de l'antic mestre de cases i, a l'arribar el segle XX, va poder fins i tot deslligar-se de l'aprenentatge gremial i inscriure's a les Escoles del Treball de la Mancomunitat. Al costat dels paletes no hem d'oblidar els picapedrers, la feina dels quals s'estenia amb continuïtat cap els treballs escultòrics, els guixaires, que compaginaven el feixuc treball d'encanyissar amb la delicada pràctica d'emmotllar cornises i relleus, i tants altres que conferien al treball una factura i un nivell tècnic excel·lents. També els manobres, regularment qualificats, ayesats en ajudar l'oficial però també bregats en picar i desfer, en estirar la corriola, que era l'únic sistema d'eivar els materials a l'obra, en tragar el baiart o en empenyer el carretó, que era la manera de traslladar-los, en construir bastides amb taulells i cordes... El manobre es feia amb els anys,

però ja aleshores, la feina absorbia una gran quantitat de mà d'obra, un exèrcit de peons, arribats del camp de pas cap a la indústria, que treballaven a pic i pala.

Perquè aquí, en aquell temps, la construcció encara no tenia màquines i els materials eren proporcionalment molt més costosos que la mà d'obra; la relació econòmica entre els jornals i els materials haurà variat avui en més de deu punts a favor dels primers. Es treballava moltes hores i es cobrava poc; la vaga més important de la Catalunya d'aquells anys, l'anomenada vaga de la Canadenca de 1917, fou multitudinàriament seguida per aconseguir la setmana anglesa –és a dir, plegar el dissabte a migdia– i per reclamar la jornada de vuit hores.

Indústries i tallers, doncs, tècnics i materials, oficials i manobres, magistralment interpretats i dirigits per Antoni Gaudí, contribuïren també, al costat de molts altres aspectes de la cultura i de la personalitat de l'arquitecte, a arrelar a un temps i a un país la seva obra universal.

*Professor d'història de la construcció a la UPÇ.

Des d'un botó fins un canó!!
OBERT DE SOL A SOL
 ELS DILLUNS, DIMECRES,
 DIVENDRES I DISSABTES
 UNA CIUTAT DINS UNA CIUTAT!!

ASSOCIACIÓ DE VENEDORS
Mercat Municipal
Fira de Bellcaire

Parkings
 Consell de Casal Plaça de les Glòries,
 Independència,
 Avda. Meridiana, Gran Via,
 Marçà,
 Glòries, C/da
 Santabària
 18, 21, 24, 43, 44, 48, 51, 54, 56, 62, 92

LA NOSTRA OFERTA: Conjuguem el nou i el vell.
SUBHASTES: Dilluns, dimecres i divendres a les 7 del matí de
MOBLES I TRASTOS VELL:
 Els més diversos objectes que vostè pugui imaginar i adquirir. On
 tal vegada trobi els més inesperats.
OFERTES PERMANENTS:
 Tot el que es fabrica i confecciona de qualsevol tipus, que s'ofereix
 al públic a preus veritablement satisfactoris.

Ubae Can Dragó
 Ubae Castellar

Ubae Perill
 Ubae Frontó

Ubae Can Cuyàs
 Ubae Carmel

Ubae Aiguajoc

Ens trobaràs
per tota Barcelona

Truca ara al 902 222 002

Som els primers en esport per a tothom

viatges
POLINESIA
 titol GC 780
 Padilla, 216 - Barcelona
 Tf. 93.232.81.06 y 93.232.81.11
TODO EN VIAJES
OCIO O NEGOCIO

CRISTAL PARA LAMPARAS
PLANELLS
 44ª Tercera Capçalera Solo
 Duques de la Victoria, 13
 Tel. 93 317 71 34
 08010 G. BARCELONA

GELATERIA

EL TIO CHE
 Casa fundada l'any 1912
FABRICACIÓ PRÒPIA
I ARTESANA
OBERT TOT L'ANY
 ORXATES, GELATS
 GRANITZATS, SUÏSSOS
 ENTREPANS, GOFRES...
 Rambla Poble Nou, 44-46
 Tel. 93 309 18 72 - Barcelona
 Pàg. web: www.eltioche.com
 E-mail: eltioche@retemail.es

FORN DE PA D'AVINYÓ

PA I BOLLERIA ARTESA
ESPECIALITAT COQUES
ESCUDELLERS, 59
 Tel. 93 301 57 43
REPARTIMENT DIARI
A RESTAURANTS I
COLLECTIUS
 .....
PASTISSERIA GRANJA

AMPLE, 15 (Plaça de la Mercè)
 Tel. 93 302 24 41

Conex el nostre litoral
 El Centre d'Estudis del Mar de la Diputació de Barcelona us ofereix la possibilitat d'apropar-vos a la realitat mediambiental del nostre litoral a través d'una itinerari guiat per a grups organitzats

- El medi i les seves condicions
- El flux, un su mediambiental
- L'atracció visual, un mediambiental
- Els recursos del mar
- El paisatge a l'entorn del litoral
- Regeneració i recuperació d'espais marítims

Diputació de Barcelona
 Centre d'Estudis del Mar
 Plaça Marítima, 10
 08003 Barcelona
 Tel. 93 301 11 14
 Fax: 93 301 11 15
 www.cemadiba.com

pastisseria

EL TELLELL
 escudellers, 21
 telèfon 93 317 95 84
 barcelona-2

FORNS DEL PI
PASTISSERIA
FERRAN 13
 Tel. 93 302 75 38
HOSPITAL 40
 Tel. 93 302 74 08
PI D'ENRIQUETA
 Tel. 93 304 54 28
CARO, CASARAS, 17
 Tel. 93 318 46 81
SANYS NOUS, 3
 Tel. 93 318 82 84
CALL 13
 Tel. 93 302 32 49
PI BONSUÏCÉS, 2
 Tel. 93 317 87 02
FERRAN 12
 Tel. 93 412 77 99
 AGRAIM LA SEVA COMPRA.
 REPARTIM A RESTAURANTS, HOSPITALS,
 HOTELS, BARS, COLLEGIS, ETC.

CRISTALERIA - CARPINTERIA DE ALUMINIO Y PVC

DIVISIONES DE ALUMINIO
REJAS DE SEGURIDAD
PERSIANAS - MAMPARAS DE BAÑO
 10 % de descuento en cualquier instalación de aluminio, mamparas de baño, rejas de seguridad, cortinas plegables
Hnos. JURADO
 C/ Enrique Granados, 26 - Tel. 93 453 87 16
 Exposición: Major de Gràcia, 244 - Tel. 93 415 57 26
 Fàbrica: Polígon Industrial Can Buscatoras de baix, s/n, Nou 3- Tel. 93 568 21 51

RESIDENCIA CLARA
EN BARCELONA (HORTA-CARMEI)
LO QUE VD. BUSCA PARA SUS MAYORES
 Casa-torre a cuatro ventos, sol y mucha luz con ascensor, calefacción, terrazas y jardín.
 24 plazas, habitaciones individuales y dobles, todas ventanas soter. Lavandería y aseo personal.
 Cocina propia, médico, animación y gimnasia.
 Trato esmerado y familiar por personal cualificado.
 Atención las 24 horas: todos los días del año.
 Visitar: le gustará
T. 93 420 95 62
 Pregunte por Sra. CLARA
 Santa Otilia, 13-15

SI NECESITES UN TAXI, TRUCA'NS
BARNA TAXI
93 357 77 55

ANUNCIA'T A La Veu del CARRER !
93 412 76 00

Memòria polèmica d'Antoni Gaudí

Marc Andreu

El reaccionari procés de beatificació d'Antoni Gaudí (1852-1926), els interessos econòmics i turístics que giren al voltant de la seva obra, el poc esperit crític de gran part dels professionals de l'arquitectura catalana i el papanatisme dels grans mitjans de comunicació s'han conjurat perquè els 150 anys de la mort de l'autor de la Sagrada Família se celebrin amb gran pompa i sense debats que puguin qüestionar la imatge oficial d'un geni amb moltes cares. Però aquest acriticisme gaudinista que alguns porten fins a extrems de devoció irracional i d' idolatria pagana contrasta amb les dures, vives i riques polèmiques que la figura de l'arquitecte i la seva obra han despertat en diferents moments històrics. Només cal fer ús d'una memòria no selectiva i de les hemeroteques per recordar que el 1929, el 1965 i els anys 70 Barcelona va viure uns apassionats i gens haglogràfics debats gaudinians, alguns de gran ressò internacional.

Arquitecte, però no sant

En el marc del debat sobre quins mèrits arquitectònics i artístics caldria atribuir a Gaudí i quins al seu estret col·laborador Francesc Berenguer, ja el 1929 la premsa barcelonina es va veure convulsionada. "El desori, el caprici, la grauitat, la peresa mental, l'anarquia, la barbàrie, el mal gust i els altres incomptables vicis que l'art de Gaudí ha encomanat a la nostra arquitectura i a d'altres activitats de la intel·ligència catalana moderna justificuen prou un repudi de Gaudí", argumentava Joan Sacs (pseudònim de Felu Elias) en un article publicat a *La Nau* el 9 de gener de 1929.

La polèmica que va aixecar Sacs es va mantenir viva durant mesos en diaris com *La Veu de Catalunya*. I, més enllà de la discussió sobre gustos estètics o de reivindicar el treball anònim dels qui, com Berenguer i tants d'altres -milers d'obres inclosos-, van fer possible les obres de Gaudí, cal destacar, per premonitories, aquestes altres paraules de Sacs: "Està a

Portada de la revista *Cau*

punt de sortir una apologia de Gaudí en la qual tot el que insinuem sobre les falses virtuts i tot el que diem sobre el mal gust de Gaudí quedarà neutralitzat, si no destruït, de cap a peu. Gaudí resultarà, per torna, un sant altruista, qui no tenia ni espardeyenys, perquè tot ho donava als pobres; al qual hom havia de reaccionar per por de la seva pietosa dilapidació; al qual hom havia de retindre diàriament fins els deu centims que li calien per a comprar el diari, etc., etc. I bé: això no fa capavor a Gaudí; això és una faccía revoltant. Jo abomino d'aquesta mena de virtuts quan s'escauen en una persona mitjanament intel·ligent, i em són pitjor que sospites quan és el geni o el pseudogeni qui les practica".

El Patronat de la Sagrada Família -que està lligat als descendents del llibreter i catòlic integrista Josep Maria Bocabella, fundador de l'Associació Espiritual de Devots de Sant Josep i impulsor del temple expiatori, la primera pedra del qual es va posar el 1882- va recaudar l'any passat 10,22 milions d'euros (1.700 milions de pessetes) fruit de la venda d'entrades turístiques i dels donatius. Durant l'any Gaudí, el patronat espera recaptar 12 milions d'euros (gairebé 2.000 milions de pessetes). Aquests diners, oficialment destinats a seguir les obres del temple, es van començar a recollir en forma de capta anual el 1955, després que des de 1935 les obres de la Sagrada Família haguessin estat paralitzades. Però, realment, per què cal acabar la Sagrada Família? Per fidelitat a l'obra de Gaudí, per necessitats religioses de la ciutat de Barcelona o per benefici turístic i econòmic d'uns pocs?

Cal acabar la Sagrada Família?

Aquestes preguntes són les que van emmarcar la polèmica oberta un altre 9 de gener, però de l'any 1965, quan un centenar d'arquitectes, intel·lectuals i artistes de tot el món van fer públic un manifest contrari a la continuació de les obres del temple a través d'una carta a *La Vanguardia*. Els signants, entre els quals hi havia els arquitectes Le Corbusier, J. A. Coderch, Nikolaus Pevsner, Gio Ponti, Bruno Zevi, Paolo Portoghesi, Antoni de Moragas, Roberto Terradas, Nicolau Rubió i Tudurí, Oriol Bohigas, Josep M. Martorell, David Mackay, Federico Correa, Ricardo Bofill i Enric Tous; els sacerdots Josep Bigordà, Pere Tena, Casimir Martí i Josep Hortet; els artistes Joan Miró, Antoni Tàpies, Subirachs, Albert Rafols Casamada, Cesc, Joan Brussa, Oriol Maspons, Leopold Pomés i Xavier Miserachs; i els escriptors Camilo José Cela, José M. Valverde, Joan Oliver, Salvador Espriu, Carlos Barral, Jaime Gil de Biedma i Josep M. Espiñà, van exposar aquestes raons:

"Urbanística i socialment el gran temple es inoperante; para la acción pastoral en la ciudad se necesitan parroquias y no grandes templos; un gran templo expiatorio de todo un pueblo es una idea fuera de época -hoy el fervor de un pueblo se expresa en otras formas, y de no ser así, el templo estaría ya terminado-; terminar un edificio sin el arquitecto que lo ideó es muy difícil; pero si se quiere terminar según su mismo proyecto y de este modo quedan planos, es ya un intento lleno de vaguedades".

La contundència i vigència d'aquests arguments van fer que els intel·lectuals i la premsa barcelonina els repetissin cada any quan s'acostava la capta de la Sagrada

ARXIU

Les cabres van pasturar per la Sagrada Família abans que els turistes

Família. Així, el 8 de maig de 1971 el setmanari *Presència* va publicar una carta de 123 arquitectes barcelonins que es referaven en els arguments exposats per la paralització de les obres de la Sagrada Família i demanaven "la cessió del temple a l'Estat o al Municipi", la convocatòria d'un "concurs internacional d'idees per estudiar el futur de l'edifici i el seu entorn urbà" i l'ús dels fons recaptats a la Sagrada Família per restaurar la resta d'obres de Gaudí, majoritàriament degradades per deixadesa. Signaven aquesta carta, entre d'altres, Josep Lluís Sert, Oriol Bohigas, Rafael Cáceres, Federico Correa, David Mackay, Salvador Tarragó, Manel i Ignasi Solà-Morales, Enric Soria i Albert Viaplana.

Un debat silencià

Però malgrat la vigència d'aquests arguments, sorprèn que avui el debat estigui silencià. Hi té molt a veure que alguns dels que aleshores van subscriure manifestos avui bé han renegat de les seves idees, o bé han perdut la memòria, o simplement calen per comoditat.

Encara el 1976 l'Associació de Veïns de la Sagrada Família i la Comissió de Defensa del Patrimoni i ArxIU Històric del Col·legi d'Arquitectes van plantejar

de nou batalla a les obres de la Sagrada Família. I la revista *CAU*, dirigida per Josep Miquel Abad, coordinada pel periodista Antoni Ribas i amb les col·laboracions d'Antonio González, Raquel Lacuesta, Rafael Pradas, Joaquim Sempere, Carles Teixidor, Manuel Campo Vidal, Mercè Sala i el ja esmentat Bohigas va treure un número monogràfic (novembre-desembre 1976) titulat: "La Sagrada Família ¿Para qué i para quié?".

Però avui, l'esperit crític brilla per la seva absència en les celebracions de l'Any Gaudí. La desmemòria històrica, el baix to del debat intel·lectual i professional en molts estaments de la ciutat i l'acriticisme de la premsa segur que hi tenen molt a veure. "Con la hoz y el martillo, el pico y el volquete, se pretende derribar el templo expiatorio de la Sagrada Família de Barcelona", va titular el 4 de febrer de 1976 la publicació ultradretana *¿Que pasa?*. Avui un titular com aquest no és possible perquè, com ja deia el periodista Salvador Alsius el 1976, "el bombardeig propagandístic no ha deixat lloc al debat democràtic ampli. Les polèmiques existents al voltant de l'obra han estat resoltes anualment per plebiscit: el plebiscit del duro". Ara ja és el plebiscit de l'euro, però tant se val.

Un reportatge de

Alberto González

El funcionamiento de las adopciones internacionales en Cataluña recibe críticas por parte de los padres y madres solicitantes

Un embarazo largo y caro

Ahora sólo les queda esperar. Por delante de ellos hay unas 500 parejas que ansían la llamada que les anuncie su asignación. Por eso, deberá pasar alrededor de un año o año y medio hasta que les llegue su turno, un tiempo que Eduardo Aparicio y Pilar López se toman con filosofía: "Intentamos darle el mínimo de vueltas al tema, porque sino te obsesiones, y ves que la cosa va lentísima". Pero, de hecho, la parte más dura del proceso ya ha quedado atrás: Catorce meses de entrevistas, papeleos, muchas carreras y estrés. Ellos optaron por la vía libre de la adopción, es decir, sin solicitar la ayuda de una Entidad Colaboradora de la Adopción Internacional. (Ecaí). Consideraron que, de esta forma, podrían ahorrar entre 2.400 y 3.000 euros (400.000 o 500.000 pesetas) en unos trámites que, ya de por sí, suponen un cierto peso económico. Sin embargo, elegir esa vía también les ha llevado a dar algunos pasos en falso, por el cierto abandono informativo que les ha acompañado en el proceso de tramitación.

En 2001 hubo el mismo número de solicitudes para China en Cataluña que en todo el resto de España

María Cleofé Giménez y Josep Lluís Zaragoza prefirieron ampararse bajo una Ecaí. Escribieron ADDIA y depositaron en ella más de 3.000 euros (medio millón de pesetas). Dinero que caía en sacro roto: Su experiencia, junto a la de un centenar de familias más, haría que esta institución fuera desautorizada hace más de un año, tras un reguero de denuncias. Después de mucho tiempo de no recibir ningún tipo de atención ni servicio por parte de esta Ecaí, el problema real salió a la luz: Alguno de los países con los que, teóricamente, trabajaba el centro estaban cerrados a la adopción, bajo absoluto desconocimiento por parte de las familias. Tras la estafa, María Cleofé y Josep Lluís han recuperado tan sólo un 30% de su inversión inicial, pero aseguran que "otras parejas no recuperaron nada". Aún así, confiesan que lo peor fue observar

cómo "estaban jugando con los sentimientos de más de cien familias".

Sin desanimarse, María Cleofé y Josep Lluís volvieron a probar suerte, en esta ocasión con Genus, Ecaí que tramitaba desde Barcelona las adopciones para China. Después de su primera mala experiencia, "el funcionamiento de Genus les supo a gloria. "Como los trámites son enormemente fatigosos, te dan tranquilidad, un soporte logístico y legal". Como magnífico resultado, Tania Xiao: una preciosa niña que recogieron en febrero del año pasado, cuando contaba con tan sólo once meses de vida.

Trámites costosos

En la primera entrevista que Eduardo y Pilar mantuvieron con una psicóloga, ésta fue rotunda: Su edad (él tiene 45 años y ella 52) y sus circunstancias (en aquel momento eran pareja de hecho aunque, tiempo después, decidieron casarse) hacía "imposible" que se les asignara un niño o niña en adopción. ¿Desalentador? Sí, pero eso era sólo el comienzo. Durante el proceso, ambos aseguran haber sentido como si todo fueran dificultades y se utilizara con ellos una estrategia de desgaste. Además, las entrevistas que se realizan para comprobar la idoneidad de la pareja "son bastante inquisitivas" y, a menudo, "hurgan en intimidades que, éticamente, son reprobables", denuncia Josep Lluís. Es así como "intentan hacerte dudar, para que no adoptes".

También sobreviene el desánimo cuando se tiene en cuenta el tiempo que se debe esperar para obtener el certificado de idoneidad. Cataluña, además, es una de las Comunidades Autónomas en las que más se tarda en recibirlo: hasta ocho meses. María Cleofé y Josep Lluís entienden que este tiempo es excesivo para realizar varias entrevistas y darte "un informe que resulta bastante anodino".

Pero, además, este certificado de idoneidad se paga: alrededor de 900 euros (150.000 pesetas). Al menos, así ocurre en la Comunidad catalana, mientras que en otras existe la posibilidad de elegir entre el conducto administrativo gratuito y la vía a través de los profesionales del Colegio de Psicólogos. Si se opta por esta segunda opción, bien es

Dos niñas chinas adoptadas jugando en un parque

JOSEP MASIP

cierto que se ha de pagar un cierto importe, pero se obtiene el certificado de idoneidad (o, en su caso, la denegación) en cuestión de dos meses. En este sentido, Roberto Pili argumenta que "el certificado de idoneidad tendría que ser un servicio social".

Paralelamente, otro de los frentes abiertos entre FADA y la

Administración han sido, durante mucho tiempo, las cifras excesivas que algunas Ecaís pedían a las familias adoptantes. Ahora se ha conseguido que el nuevo reglamento imponga unos límites a esos costes.

Más de 12.000 euros (dos millones de pesetas) es la media a la que asciende una adopción en España. Pero quizás más costoso resulta el tiempo que hay que

esperar para que la paternidad deje de ser una ilusión. En casos extremos, sólo pasa un año desde que se presenta la solicitud hasta que el pequeño/a se encuentra en casa. En otros, el período se alarga hasta los cuatro, cinco o incluso seis.

La sonrisa de los padres al ver a los que ya son sus hijos lo justifica todo.

Tendencias actuales

En 1996 China recibió 100 solicitudes de adopción desde España. El año pasado ya eran 1.500. ¿A qué se debía este crecimiento? "Se corrió la voz de que China era un país con una total seguridad en la tramitación, no había sorpresas porque no había intermediarios, se tenía que preparar un dossier relativamente fácil, los costes quedaban claros desde un principio, asignaban crisis pequeñas y sanas... ¡mejor imposible!", opina Roberto Pili, quien también adoptó una niña china y ahora se encuentra esperando la segunda. En la lista de solicitantes del país oriental, el primer puesto es para los catalanes. "En 2001, por ejemplo, hubo el mismo número de solicitudes para China en Cataluña que en todo el resto de España".

Según el vicepresidente de FADA, fue este crecimiento espectacular la causa de que el país haya establecido un cupo de adopción por parte de familias españolas de 356 niños. Al cierre de China se suman las limitaciones impuestas por otros de los países más solicitados hasta el momento: Rumania ha fijado un veto a nuevas adopciones y Colombia ha disminuido las adjudicaciones, ya que los períodos de espera cada vez se alargaban más.

Ante tal panorama, los flujos deben cambiar de rumbo: "Actualmente los lugares más solicitados son

Rusia y Ucrania. En ambos la espera es corta y, en el caso de Rusia, pesa el hecho de que lleguen niños muy pequeños", explica Roberto Pili.

Ante las limitaciones impuestas por algunos países, la Generalitat ha acreditado recientemente a tres asociaciones para que actúen como Ecaís en Madagascar, Costa de Marfil y Etiopía. Victoria Pereaunau, directora del Instituto Catalán de la Acogida y de la Adopción, considera que, de hecho, "los países de África son el futuro" en cuanto a la adopción internacional.

Pero, ¿y la nacional? ¿Es que acaso no existe? Lo cierto es que en estos momentos resulta mucho más complicada, puesto que hay muy pocos niños adoptables, los trámites son dificultosos y, a menudo, no se trata de adopciones plenas, sino de una especie de acogida. Esto implica que, después de unos cuantos años, la Administración puede reclamar que se devuelva al pequeño/a. En cambio, lo que mayoritariamente buscan las parejas que desean adoptar es, sencillamente, ser padres. Un niño/a que, aunque llegue tras un embarazo de años, sea su hijo, con todas las de la ley. Un pequeño/a a quien dar su cariño. Y para eso, en principio, no hace falta demasiado.

— **Vicenç Navarro**

Catedràtic de Ciències Polítiques i Socials de la UPF

"Els barris necessiten uns serveis públics per a tothom"

Marc Andreu

Retrat
Reconeguda
veu crítica

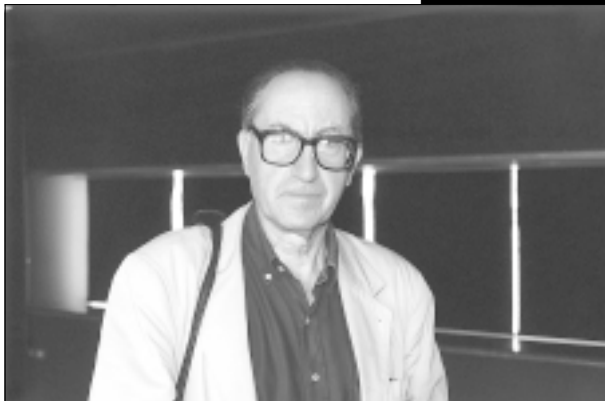
En un país amb una cultura política i mediàtica dominant, que reproduïx acríticament el missatge de que Espanya va bé i Catalunya encara millor, hi ha poca receptivitat per les veus crítiques que assenyalen els grans déficits de la nostra democràcia i del nostre Estat de benestar. Una d'elles és el catedràtic de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat Pompeu Fabra i de la Johns Hopkins nordamericana Vicenç Navarro, que ha guanyat el 30 premi Anagrama d'Assaig amb el llibre *Bienestar insuficient, democràcia incompleta*. Algunes tesis d'aquest pedagògic i assequible assaig subtitulat *Sobre lo que no se habla en nuestro país* són l'eix d'aquesta entrevista.

— Vostè ha assessorat sobre polítiques públiques i de benestar els governs del Xile d'Allende, de la Cuba de Castro, dels EUA de Clinton i de l'Espanya socialista. També ha col·laborat amb organismes internacionals, sindicats, organitzacions empresarials, partits polítics, ONG i associacions veïnals i professionals. I la bandera del treball universitari i la reflexió intel·lectual. Amb aquest bagatge, com definiria l'Estat del benestar a un veí de Nou Barris qualsevol, com el que posa varies vegades d'exemple en el seu últim llibre?

■ L'Estat de benestar són aquelles intervencions públiques, que bé a nivell de l'estat central, autonòmic o municipal, intenten millorar el benestar social i qualitat de vida de la ciutadania. Engeneral, parlem d'intervencions com ara les pensions, que són molt baixes a Espanya), la sanitat (en que la despesa pública sanitària també és molt baixa comparada amb el promig de la UE), les escoles públiques d'ensenyament primari i secundari així com l'educació acadèmica universitària, que també té les despeses més baixes d'Europa, i els serveis d'ajut a la família com són les escoles bressol de 0 a 3 anys i els serveis domèstics per a gent gran o persones amb discapacitats. Aquests serveis són molt poc desenvolupats al nostre país.

■ Quin paper té aquest Estat de benestar i quin paper han de jugar els poders públics en un aspecte clau com el de l'assistència sanitària?

■ L'atenció primària sanitària

IGNASI R. RENOM

Vicenç Navarro.

està molt poc desenvolupada a Catalunya degut a la resistència del sector privat que és molt poderós i influent a Catalunya. S'ha de fer una reforma d'atenció primària molt profunda a fi d'optimitzar el temps de visita que el ciutadà té quan va veure al metge.

— Vostè afirma sense embuts que Espanya no va bé i que Catalunya, en molts aspectes, va pitjor. Fins i tot denuncia que Barcelona té un dels serveis d'assistència sanitària primària més vells i deficientes de tot l'Estat. I ho demostra amb estadístiques i exemples concrets. Però de veritat això és així realment?

■ Valdria subratllar que s'ha fet molt a Catalunya però es pot fer molt més. En termes comparatius estem per darrera i no per davant de la mitja d'Espanya en moltes àrees de l'Estat de benestar.

— Com es pot escurçar la distància cada cop més gran que hi ha entre el món polític i mediàtic i la ciutadania normal i corrent?

■ A Espanya hi ha una excessiva distància entre els governants i els governats. Exemples hi ha molts. Més del 60% de parlamentaris que representen a la ciutadania tenen titulació universitària quan només un 12%

de la ciutadania té aquest mateix títol. Per altra part, molta gent de l'estament polític té un gran privilegi en quant a la utilització dels serveis públics o privats (com a sanitat o a educació) que no tenen la majoria dels ciutadans. És molt important que la gent que surt escollida representant les classes populars es compromet a utilitzar els serveis públics, o sigui que vagin als hospitals i metges d'atenció primària públics i que envïn als seus nens a les escoles públiques.

— La inseguretats i la immigració són temes de primer pla en l'agenda política i mediàtica europea. Però també són realitats presents i viscudes de forma quotidiana a molts barris, que afecten especialment les classes populars i agafen fora de joc l'esquerra i el moviment associatiu tradicional. Ca n'Anglada, Premià, Sant Vicenç dels Horts, Raval, Trinitat Vella... Com es pot eliminar als barris el caldo de cultiu de l'exclusió, la xenofòbia i el racisme?

■ La manera d'eliminar la xenofòbia i el racisme és eliminant la inseguretats laboral i social. El mercat de treball espanyol està molt deteriorat amb un percentatge molt elevat de treballs precaris. El més alt d'Europa. Per altra part, l'Estat de benestar té una despesa

Barcelona i fill de mestres republicans, Vicenç Navarro ha passat gran part de la seva vida exiliat i exercint la docència fora del seu país. Amb només 7 anys va tenir els primers problemes amb el franquisme quan un policia nacional li va pegar una bofetada al mig d'un carrer de Barcelona per parlar en català. Ja universitari, el 16 d'agost de 1962 el van denunciar per antifranquista i el van forçar un exili que el va dur a Suècia (on es va casar), Gran Bretanya i Estats Units. Professor a Upsala, Estocolm, Oxford, Edimburg, a la London School of Economics i catedràtic a la Johns Hopkins University, el 1997 es va reincorporar a la vida acadèmica espanyola. Des d'aleshores, qui és una reconeguda veu crítica amb la globalització neoliberal es dedica també a denunciar amb insistència els déficits de l'Estat de benestar a Espanya i a recuperar la memòria antifranquista.

pública molt baixa la qual cosa contribueix a que no es doni una bona seguretats. Per això es necessita crear una major seguretats al mercat de treball i també augmentar la despesa pública social per a crear programes que beneficiïn a tota la ciutadania i no tan sols a uns quants. Per altra part, l'habitatge i els barris han de tenir una infraestructura en quant a serveis públics que beneficiïn de nou a tota la ciutadania. D'aquí que és molt important que l'esquerra s'ajunti i que visqui prop de les seves bases socials que en aquest moment estan excessivament distanciades d'aquests instruments. Per altra part, és molt important que els sindicats tinguin un major protagonisme dins la vida política.

— En temps de pensament únic i de reaccions antiglobalitzadores que proclamen que un altre món és possible vostès defensen encara el model socialdemocràtic dels països nòrdics. Però no s'està de criticar les terceres vies i el socialisme liberal. Quines perspectives de futur té l'esquerra, plural i en crisi, a Europa, a Espanya i a Catalunya?

■ És molt important que s'apregui de la socialdemocràcia del nord d'Europa com a punt de referència, evitant les noves modes de la Tercera Via que estan significat un cost molt elevat per a les classes populars, que senten que aquestes noves formes polítiques no representen els seus interessos.

— Les dones joves que no estan disposades a cobrir abnegadament com les seves mares i àvies les enormes insuficiències de l'Estat del benestar són l'esperança del canvi social?

■ A Catalunya i Espanya s'han de desenvolupar els serveis d'ajuda a la família: les escoles bressol de 0 a 3 anys i els serveis domèstics per a gent gran i persones amb discapacitats, han d'ajudar les famílies i, sobretot, les dones a compaginar les seves obligacions professionals amb les responsabilitats familiars. És fonamental per a la qualitat de vida de la ciutadania que aquests serveis es desenvolupin i que passin a ser un nou dret de ciutadania que garanteixi que totes les famílies tinguin accés a aquests serveis.

— Fins a quin punt la vaga general i les mobilitzacions de Barcelona, al març, i Sevilla, al juny, poden despertar la memòria reivindicativa d'un país sotmes per 40 anys de dictadura i anestesiat per 25 anys de democràcia amnèsica?

■ Mai es pot construir una democràcia en pau quan s'ha construït a costa d'un oblit del que va significar l'enorme repressió del feixisme, que ara és diu franquisme, al nostre país. L'amnèsia política està fent molt de mal perquè la gent no sap que els grans insuficiències de l'Estat de benestar es deuen al feixisme i al gran domini de la dreta, resultat d'una Transició que no va ser model·lica i que discrimina en contra de les veus crítiques i protagonistes.

CINEMA

Bolivia: una pel·lícula que ficciona la realitat de la immigració

ROSA MARIA PALENCIA

Hi ha en cartellera una d'aquestes pel·lícules que arriben sense fer soroll, humil i barata, de les quals esperem que, com *El hijo de la novia*, duri molt de temps en pantalla.

Bolivia, que és com s'anomena, essent (com jo) orgullósment tercermundista, en el sentit literal del terme, és gloriosament universal. Si es tracta d'una pel·lícula econòmicament petita, el seu plantejament moral és majúscul.

Rodada en blanc i negre, amb un gra evident que subratlla el seu títol documental, *Bolivia* posa en escena una realitat que no per ser ficció i argentina, deixa indiferent a qualsevol que tingui ulls per a veure el món que vivim en qualsevol racó del planeta. L'obra de ficció que respira veritat, transcorre tota ella en un petit *bolicho* (bar argentí) de Buenos Aires on set personatges representen la claustrofòbica metàfora de la societat argentina i, al mateix temps, la duresa de la immigració i l'absurd de la xenofòbia.

Bolivia no només és el títol de la pel·lícula, sinó una paraula que conté tots els afectes, tota la història, tota la vida viscuda del personatge principal, un bolivià sense papers que es busca la vida com cambler d'un, gairebé com ell, miserable *barato* de la capital bonaerense. Excepte un d'ells, la resta d'actors són aficionats que gairebé es representen a ells mateixos amb tal intenció i encert que el film descansa en la seva força interpretativa, en la part de veritat que cadascun d'ells aporta. A més, la càmera es mou amb vocació documental però deixant patent la intel·ligència i el saber fer de la posada en escena sota la direcció del jove i prometedori realitzador uruguaià Adrián Caetano.

Bolivia, a més a més, ha meregut el Premi de la Crítica dels festivals de Cannes (2001) i de Rotterdam (2002) així com el Premi *Made in Spanish* del Festival de San Sebastià 2001, entre d'altres.

Pensant en *Bolivia*, amb aquest gust que deixen les bones pel·lícules al cap dels dies, no puc deixar d'evocar el seu simbolisme, semblant al del quadre del gran Goya "Duelo a garrotazos" (1820-23), en el qual dos infelços enfangats fins en els genolls dirimeixen la seva rancúnia mentre que ells qui viuen d'esquena a aquest microcosmos teixit de misèries mútues i d'afectes quotidians, no apareixen en el llenc.

LLIBRES

Cuentos reales de Barcelona

Barcelona en rosa y negro. La crónica policiaca y sentimental del s.XX

Autor: Santiago Tarín

Editorial: Plaza & Janés

FRANCESC PEIRON

Algunos días se puede ver toda Barcelona sin despegar los pies del suelo. El pleno contenido de esta esta frase, con la que Robert Hugues arranca su libro "Barcelona", precisa de una excursión al Tibidabo y de un día despejado, en el que la fuerza del viento haya arrastrado el aire turbio del ambiente. Pero hay otras lomas y otros vientos que permiten observar la ciudad, incluidas aquellas pequeñas cosas que conforman la memoria colectiva, como las de aquellos barceloneses que en sus conversaciones aun intercalan el recuerdo de aquel día de enero de 1949 cuando salieron corriendo de casa para ir a ver el escenario del crimen de la calle Lussitán en busca de algún rastro, ni que fuera la esencia del perfume de la difunta Carmen Broto, ejemplo de una institución ya extinguida: "la querida".

Son las historias del día a día, las que Santiago Tarín (Barcelona, 1959) recoge en su libro "Barcelona, en rosa y negro", un compendio de "cuentos" reales que alternan las gacetas del corazón y las crónicas de la mala vida. Son esas

pequeñas historias, que surgen de los grandes momentos de muchas personas, que forman parte de una historia mucho mayor, la de Barcelona. Tarín, miembro del equipo de investigación de "La Vanguardia", ha escrito un voluminoso libro, más de quinientas páginas (*Plaza & Janés*), que se puede interpretar como un homenaje a su ciudad y a la memoria, la de su niñez, y de su familia.

"Me ha producido tanta ilusión escribir todos estos recuerdos de infancia -dice Tarín- que lo hubiera hecho gratis. Creo que es importante que la gente recuerde y, sin caer nunca en la nostalgia, tenga presente que Barcelona fue una ciudad importante para nombres como, por citar algunos sólo del ámbito musical, Antonio Machín o Carlos Gardel. Me he encariñado con todos los personajes que he ido encontrando".

En el primer capítulo -"Al empezar, historias de la escalera"- explica qué es y cual es la génesis de esta gran crónica: "Todo lo que voy a relatar ocurrió de verdad en una ciudad fascinante, mestiza, a su manera grande y generosa, a veces cruda, en ocasiones a pesar suyo marinera y portuaria y siempre

Tarín también rememora el luminoso Paralel que sedujo a Gardel o Machín

cosmopolita. Es la mía, la ciudad en que nací y en que he vivido hasta ahora, Barcelona". El origen de sus relatos, y, sin duda, de su vocación profesional, Tarín la encuentra en una escalera, la escalera del edificio donde creció. "Verá -aclara a los lectores- a mi me contaron muy pocos cuentos en mi infancia". No tuvo fantasías porque a él le explicaban historias reales, sucesos de la actualidad presente y pasada. Ahí estaba la realidad de la calle.

Como él escribe, esas sobredosis de lo cotidiano tiene fundamento, ya que Santigado Tarín forma parte de una dilatada estirpe de periodistas. "Si en mi casa sobra algo son periodistas", afirma. Su padre, su tío, su hermano, ... y todos ellos llegaron a dirigir medios de comunicación. Pero además, su escalera estaba en la calle Viladomat, en un vecindario dominado por periodistas: "En cada rellano había al menos uno", asegura. Y cita a Luis Marsillan, el cronista local; a Víctor Pascual, el que fuera redactor jefe de la revista "Hola"; Quique Pérez de Rozas, de la familia de fotógrafos; o Enrique Rubio, el rey de los sucesos.

Tal vez la influencia de Rubio determinó que Santiago Tarín se especializase en "La Vanguardia" en las crónicas de la mala vida. Tal vez por eso se apasiona tanto por las historias de los últimos, pero verdaderamente los últimos de Filipinas, aquellos que llegaron a Barcelona en el furgón de cola, a finales del pasado XIX, entre los que estaban aquellos que se alistaron a consecuencia de la broma pesada de unos amigos. O las historias de los españoles que ejercieron de espías durante la Segunda Guerra Mundial y que tuvieron a Barcelona como escenario de sus andanzas. O el crimen del hotel Ritz, en enero de 1956, con toda una trama de la delincuencia internacional que va del centro de Europa a Tànger y encuentra su culminación en el hotel más famoso de Barcelona.

O el caso que arranca con el hallazgo, en la playa de Can Tunis, de una cesta de mimbre en cuyo interior había un cráneo descarnado e irreconocible. Tarín apostilla: "Un asesinato sin nombre y una víctima sin identidad, estupendo inicio para cualquier detective que se precie". Sin embargo, el caso no tuvo demasiado eco debido a que una tragedia de grandes dimensiones preocupaba mucho más: la riada del Vallés de 1962. Sin embargo, aunque en aquellos momentos nadie hablaba de pruebas científicas ni de ADN ni de la huella genética, este asunto es un

verdadero ejemplo de reconstrucción facial pionero en su tiempo.

Y, junto a estos relatos reales de color negro aparece el contraste de los rosa. Como la verdadera historia de la señora Francis y los duelos impagables que los toreros Joaquín Bernardo, el "ni de la Rlereta", y Antonio Borrero Moreno "Chamaco". Sus duelos marcaron toda una época de la ciudad. Pero Tarín también rememora aquel luminoso Paralel que tanto sedujo a Gardel o Machín, o los muchos clubs donde los barceloneses intentaban aparcar las penalidades de la dictadura franquista. Y ahí está la disputa y los enfrentamientos que provocaba la música de Wagner, que, a pesar de lo que muchos puedan pensar, no sonó por primera vez en el Liceu.

Son pequeñas historias que surgen de los grandes momentos de muchas personas

El libro revela sucedidos desconocidos hasta ahora públicamente como la frustrada boda real entre Carlos Hugo de Borbón Parma con Irene de Holanda para intentar conseguir el trono español, y que finalmente se acabaría celebrando en Roma en 1964. Y recuerda anécdotas como la de la revista "Lecturas", que al reaparecer tras la Guerra Civil incluía como lema esta divisa: "Mujer, no dejes que tus manos estén ociosas". Tarín cierra sus relatos con historias de verdaderos ángeles, como Ignasi, el farmacéutico de La Verdeda, que no sólo perdonó al hombre que atrató su establecimiento, una víctima más del caballo desbocado de las drogas, sino que lideró la campaña para que le concedieran el indulto y así pudiera entrar en un centro de desintoxicación.

Sumergirse en el libro de Tarín equivale a bucear en Barcelona, la de verdad, sin trampa ni cartón. "Aunque sea un libro construido con recuerdos -advierte el autor- he de decirle que no he inventado nada y que he dejado al margen la imaginación". Pero, ¿tardaría alguien cree que la realidad copia a la fantasía?.

El aire popular de la pequeña Barcelona

LUIS CALDEIRO

La plaza Palácio es una frontera: cruzarla es adentrarse en otro mundo, lejano de esa Barcelona burguesa caracterizada por el trato correcto, pero distante. Lo primero que sorprende al visitante es la vitalidad y la energía del lugar: la vida bulle por todos lados, y se cuece en las calles, en los bares. La gente de La Barceloneta es abierta, franca y directa. Se habla con desparpajo y todos se conocen. Y el aire que se respira es ese aroma popular y marinero, libre y canalla de los barrios de puerto. Un barrio de un carácter tan fuerte que, más que barrio, es pueblo. "Todavía la gente mayor, cuando cruza la plaza Palácio, habla de ir a *Barcelona*", confiesa Manel Alamillos, antiguo residente. Y Alfonso Cruz, 62 años, empleado jubilado del puerto, proclama "somos el Principado de la Barceloneta", para significar que son diferentes al resto, empezando por el vecino Barrio Chino.

El origen del barrio

El auténtico centro del barrio es la plaza poeta Boscà, a la que nadie conoce por ese nombre, sino por el de "Replazoleta" o, mejor dicho, "La Repla". Alfonso Cruz nos recibe en "Cal Mariner", bar donde semanalmente los patronos calculan y pagan los jornales a sus marineros. "Esto al principio era una isla, la isla de Maians" -nos cuenta Alfonso- "Que luego se unió a tierra rellenando la separación.

Calles estrechas, ropa en todos los balcones. Casas comidas por la humedad y los años. Y la playa. Podría ser Nápoles o Marsella, pero no: es Barcelona. Aunque no una Barcelona cualquiera, sino la Barceloneta (literalmente, la *pequeña Barcelona*), el apéndice popular y marinero de una ciudad burguesa, políticamente correcta y bien diseñada. Sin estridencias.

Después se establecieron unos pescadores italianos, y pasó a llamarse 'La Ostia'. Hasta que por fin tomó el nombre que ahora tiene".

Los Quarts de casa son viviendas de menos de 30 metros cuadrados habitables

Lo cierto es que, por ironías del destino, el mismo ejército que arrasara el barrio de La Ribera durante la Guerra de Sucesión (y cuyos restos afloran hoy en el Born), acabaría construyendo lo que hoy conocemos como La Barceloneta para, entre otras cosas, alojar a los ribereños desplazados. Concretamente

sería en 1753 cuando Juan Martín Cermeño y otros ingenieros militares diseñan un barrio que, en opinión de Mercè Tatjer, profesora de la Universidad de Barcelona y redactora del PERI de 1985, constituye "uno de los ejemplos más valiosos del urbanismo de la Ilustración europea".

Recientemente, La Barceloneta ha sido noticia. Bajo el título "La Barceloneta que desaparece", la profesora Tatjer y el historiador Francesc Caballé firman un artículo (El País, 18 de abril) en el que denuncian el abandono del patrimonio histórico del barrio. Abandono cuyo ejemplo más sangrante es el edificio de la calle Sant Carles 26, muestra del primitivo urbanismo de la zona. Hoy, amenazado de derribo, no es más que cuatro paredes apuntaladas. Y frente al cuidado demostrado por las autoridades hacia los restos subterráneos del Born, los autores constatan un agravio comparativo: "pero si las casas están en pie, no hace falta preocuparnos, no tienen más valor que el de la especulación inmobiliaria, y pueden desaparecer impunemente en aras de una mayor edificabilidad".

No queremos pecar de agoreros, pero La Barceloneta es un plato demasiado goloso para la imparable especulación urbanística: con playa, a dos minutos del centro y con una población envejecida, La Barceloneta es ideal para un buen negocio. Hasta se diría la "continuación natural" de Diagonal "Mar y del Plan 22@".

Al perder estas casas, La Barceloneta perderá su memoria, es decir, su identidad. Una memoria aún muy viva, como lo demuestra la cantidad de fotos de época que adorna bares y tiendas. Alfonso Cruz lo expresa de manera lapidaria: "Si pudieran, barrearían La Barceloneta y harían Miami".

La Barceloneta, hoy

La Barceloneta es un barrio envejecido y deprimido. Basta mirar las estadísticas o pasearse por él. "Los jóvenes se marchan porque quieren mejorar su calidad de vida: no hay vivienda digna, no hay zonas

JORDI TARRÉS

Detalle de unas de las calles de la Barceloneta

verdes..." dice Manel Moscat, presidente de la Associació de Veïns. Las viviendas, por ejemplo, son las más pequeñas de Barcelona. Se las llama *Quart de Casa*, es decir, la cuarta parte de un piso digno, literalmente. "28 m² habitables y no 33, como suele decirse", aclara. Y añade: "queremos que se cumpla lo que marcaba el PERI de 1985: que los *Quarts de Casa* se conviertan en *Miñes Cases*". Comenta que las últimas viviendas sociales que se edificaron (en la calle Doctor Aiguader) datan de hace 6 años, y afirma: "No hay derecho a que al Príncipe se le esté construyendo una casa de 2000 m², con una cocina de 200. En esa cocina caben

seis familias de La Barceloneta".

Con el envejecimiento del barrio y la marcha de los jóvenes, unido a la llegada de nuevos residentes (extranjeros y parejas jóvenes, ávidos de "tipismo"), la personalidad de La Barceloneta corre grave riesgo de diluirse. ¿Soluciones?: "inversiones, por supuesto. Nos sentimos discriminados, pues en el Raval el Ayuntamiento ha invertido mucho más".

Pese a todo, La Barceloneta tuvo la primera plaza de toros de España, y en una de sus calles (*la Cova Fumada*) nació la archifamosa "bomba", pelotita de patata y carne, rebozada y coronada de all-i-oli. Si: La Barceloneta es un buen sitio para vivir. Se merece salvarla.

JORDI TARRÉS

Radiografía de un barrio

Según los datos disponibles (año 1996), proporcionados por el Ayuntamiento, el 60% de la población es no activa, de la cual casi un tercio son jubilados, proporción superior a la de Barcelona (21%). En total, más de la cuarta parte de sus habitantes tiene más de 64 años, de los cuales el 30% vive solo. Si a ello le añadimos que el 43,3% de los edificios tienen tres o más plantas y no dispone de ascensor, comprenderemos el terrible aislamiento que sufre la tercera edad.

El barrio, además, es el cuarto en número de parados y el segundo en el de familias con menor capacidad económica. La esperanza de vida (1993-1997) es entre 4 y 9 años más baja que en el resto de la ciudad.

"Compro Al Contado"
Antigüedades
Valoramos al máximo

Muebles, pintura antigua y catalana, tallas, bronce, cristal, lámparas, porcelana, plata joyas, relojes, mapas, libros, juguetes, muñecas, encasjes, mantones de manila y toda clase de objetos antiguos.

"Informese sin compromiso" Sra. Carmen

C/ de la Palla, 5 - 08002 Barcelona - tel. 93.318.94.26 - 609.38.00.39

Breus de barri

HORTA

Manifestació per Can Fargas
Els veïns d'Horta van reprendre la seva campanya de mobilitzacions i van celebrar una manifestació de protesta. En aquesta van participar uns dos-cents veïns al saber que Unicompta, l'empresa propietària de la masia Can Fargas, ha presentat a l'Ajuntament un pla per construir un restaurant i una escola d'hostaleria a la planta baixa. La proposta és ben vista per l'Ajuntament, els veïns la rebutgen i reivindiquen un museu sobre la vida agrícola.

NOU BARRIS

Solidaritat amb Can Masdeu
Un grup de dones del districte de Nou Barris van acampar al voltant de Can Masdeu en solidaritat amb els okupes. Van reclamar la protecció de la finca i la seva transformació en un equipament social. Tot el contrari d'allò que vol realitzar la Generalitat, el Bisbat i l'Ajuntament.

DIAGONAL MAR

El flamant centre comercial fa aigües

Els comerços arrendataris, que sumen el 80% dels mateixos, exigeixen un canvi de polítiques en la gestió del centre i la gratuïtat del parking. Mig any després de la seva inauguració la crisi de vendes és greu. Només se salven, encara que sense gaire marge de benefici, els establiments de bars, restaurants i cinemes.

SANTS

No s'accepta la proposta de cobriment

Reunits amb l'arquitecte en cap Acebillo, i el tinent d'alcalde Xavier Casas, els veïns rebutgen la proposta que es va fer. Davant de la seva reivindicació de soterrament de les vies, l'Ajuntament planteja construir un calaix de ciment que implicarà lateralment uns murs de set metres d'alçada. L'únic carrer que podria crear les vies ferroviàries seria el carrer Olzinelles i les vies continuarien sent una enorme barrera pel barri. Després del desacord, els veïns proposaran alternatives a una vegada estudiats els plans de l'Ajuntament.

PENITENTS

Salvem el Vall Par

Una altra agressió a la serra de Collserola. Es vol construir cases i un geriatrici en el lloc que ocupava el brollador Vall Par. Als anys 30 era lloc de parada per aquells que anaven a la serra per descansar i beure de «la millor aigua de taula». Ja ha començat la tala d'arbres i el verd donarà pas al gris del ciment especulatiu. El barri podrà una zona verda i la serra patirà una nova mossegada.

LES CORTS

En contra de la privatització del via de l'illa-Diagonal

Els veïns del carrer Taquígraf Garriga, afectats per l'expropiació de l'Ajuntament que vol construir un via, denuncien l'ús gairebé privat i comercial del via d'accés a Sarrià. Critiquen el consistori per finançar un via que només beneficia els interessos privats.

Oposició a la construcció de pisos a les voreres de Via Augusta

SARRIÀ
MARTA MILA

Reconvertir en pisos i equipaments part de les calçades laterals de la Via Augusta entre el Passeig de la Bonanova i la Ronda de Dalt. Aquesta és la manera com la Comissió d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona -mitjançant una modificació al Pla General Metropolità (PGM) de l'abril del 2002- vol tancar la ferida realitzada el 1992 sobre la Via Augusta quan es va dur a terme l'obertura dels túnels de Vallvidrera.

Això no obstant, el projecte de la Comissió -fet públic el passat 1 de maig-, no convenc, l'Associació de Veïns de Sarrià, els quals volen preservar l'entorn urbanístic de la zona afectada, és a dir, evitar que la riquesa històrica del casc antic del barri es perdi per construir-hi uns blocs de pisos que donaran pas a una rèplica de l'Eixample de Barcelona.

Amb el redisseny d'aquesta zona, d'uns 56.400 m², l'Ajuntament vol recular, ampliar, l'espai de les voreres. D'aquesta manera, demana als veïns una cessió obligatòria de

El tram afectat urbanísticament a la Via Augusta

DANI CODINA

terreny, és a dir, en el moment en què el veí afectat es vengui la propietat o hi faci una nova edificació, es recularan 10 m de terreny, pels quals l'Ajuntament compensarà el veí amb un bloc o part de bloc d'un altre cantó del carrer.

Així mateix, la modificació del PGM preveu, per un costat, que els equipaments de Sarrià -casals, clíniques, escoles, etc.- es construïssin en sòl privat i, per un

altre, que els nous habitatges s'edifiquen en sòl públic. Per dur a terme això, l'Associació de Veïns considera necessari que l'Ajuntament presenti un pla d'equipaments on s'expliqui detalladament quins seran aquests equipaments. Així mateix, consideren poc pràctica la proposta de construir-los en sòl privat, ja que aquesta operació requereix més temps i més despeses -

expropiació, enderrocament de la finca i posterior edificació-, alhora que fomenta l'esperit especulatiu de l'Ajuntament.

La proposta de l'Ajuntament fomenta l'esperit especulatiu

Finalment, també cal destacar la reivindicació veïnal perquè les despeses d'aquesta modificació siguin assumides per les entitats metropolitanes competents i que els costos no recaiguin sobre els sarriatenes, ja que es tracta d'una via d'accés i sortida de Barcelona i no només de Sarrià.

A principis de juliol, l'Associació de Veïns de Sarrià presentarà les seves al·legacions a la modificació en qüestió. Un clima tens? La tranquil·litat d'aquest tram de la Via Augusta ja va quedar trastocada amb l'obertura dels túnels el 1992. Als veïns ara només els queda esperar que les seves al·legacions siguin acceptades.

La lluita per un reallotjament digne dels veïns de la Colònia Castells

LES CORTS
CARLES VALLS

El ple municipal de l'Ajuntament de Barcelona va aprovar el passat 28 de juny el pla de reforma de la Colònia Castells. El projecte suposarà l'expropiació i posterior demolició de les cases on hi viuen 250 veïns. Segons el pla, els veïns afectats es reallotjaran a les zones properes als seus antics habitatges i es preveu que l'àrea expropiada passi a ser una zona verda.

L'AVV denuncia que l'Ajuntament afavoreix la iniciativa privada en detriment dels afectats

Els veïns afectats van proposar a l'Ajuntament firmar un conveni urbanístic per a què aquest es comprometés per escrit a complir els seus acords verbals. El consistori es va negar a firmar-lo,

tot dient que l'aprovació en el ple ja era una garantia suficient.

El conveni urbanístic, signat per l'associació de propietaris i afectats, posa de manifest algunes discrepàncies amb el pla de l'Ajuntament, segons Adela Agelet, presidenta de l'AVV de Les Cortes. Agelet considera que "les condicions de reallotjament són tan genèriques que deixen sense concreció l'accés als nous habitatges". Per altra banda opina que "el contingut del projecte no respon a les necessitats del reallotjament que han d'anar lligades al cens".

La modificació del Pla General Metropolità en el sector de reforma interior de la Colònia Castells, aprovat per l'Ajuntament, preveu la construcció de 465 pisos, xifra molt superior al nombre d'habitatges que cal per reallotjar els veïns. Es tracta d'un pla que estableix més edificabilitat de la necessària pel reallotjament. La diferència entre els pisos que es construiran i els destinats als veïns reallotjats és de 215 habitatges.

Per Adela Agelet "l'Ajuntament ha vist com una forma de finançament" el pla de reforma de la Colònia Castells. Opina que el consistori aposta més per "la iniciativa privada" que no pas per

Els veïns volen ser reallotjats a les zones properes a la Colònia

ANDREU BLANCHARD

aconseguir que els afectats tinguin les millors condicions econòmiques en el reallotjament.

La Colònia Castells està formada per unes tres-centes cases construïdes als anys 20 com a habitatges per treballadors per Manuel Castells Juncosa, propietari d'una fàbrica de xarols i vernissos. Es tracta d'una illa de cases modestes entre els carrers Entença, Montnegre, Equador i Taquígraf Serra al barri de Les Cortes.

La Colònia forma part del catàleg del patrimoni històric de la ciutat,

però dins d'una categoria menor. Segons els experts, les cases poden ser demolides sempre que prèviament es documenti fotogràficament tal com són.

Per la presidenta de l'AVV de Les Cortes encara queden molts detalls i punts foscos per aclarir sobre com serà el reallotjament i no descarta que els veïns afectats empenyguen noves mobilitzacions.

El pla d'ordenació urbanística de l'Ajuntament preveu convertir el carrer Entença en un passeig per a vianants en sis anys.

EL COR ROBAT

CATHERINA AZON

Rosa Asensi

Portaveu del Col·lectiu "Salvem el Carrer Carabassa"

"Defensem un carrer que per a nosaltres és vida i per a altres és un negoci!"

De la Barcelona Vella tota la vida. De petita va viure a la Boqueria, el seu pare tenia un taller de joieria a la plaça Reial. Actualment viu al carrer Ample. Quan fa mesos va reprendre la seva activitat a l'AVV Barri Gòtic es va donar d'alta com a sòcia.

— **Molts records viscuts a la Barcelona Vella.**
— Per això fa mal el que volen fer al carrer Carabassa. Perquè considero important que es protegeixi el patrimoni.

— **Com va néixer el col·lectiu?**
— L'Associació de Veïns estava pràcticament tancada quan una veïna i un amic arquitecte em van informar que una empresa havia presentat a l'Ajuntament un Pla que preveia dues actuacions: construir al carrer Carabassa número 8 bis i aixecar un hotel al carrer Avinyó.

— **Quina va ser la reacció?**
— No ens ho vam creure. Vam anar al Districte, on ens van dir que el fet que una empresa hagi presentat un projecte no significa que s'aprovi. Que no hi ha res. Havien passat mesos quan el mateix arquitecte ens va informar que el Pla ja estava exposat a Urbanisme.

— **El Districte, sabent que estàveu interessats, no us havia informat?**
— Res de res. Vam anar a Urbanisme i el funcionari va manifestar que no hi havia cap projecte. Li vam ensenyar una fotocòpia que teníem.

— **Una fotocòpia?**
— Sí, del Pla presentat per aquella empresa. Ens va dir: «D'on l'heu tret?». Al veure'm en cabrejada va allargar la mà a la prestatgeria i va dir: «Aí, sí, és aquest!». Havien tret l'Hotel del carrer Avinyó però continuaven plantejant tres plantes i dotze habitatges a Carabassa. Suposava trencar el paisatge d'un carrer molt estimat.

— **Quina història de participació ciutadana!**
— Lamentable. Al preguntar-li quin termini teníem per presentar al·legacions ens va dir: «Avui és l'últim dia!». Ens quedaven cinc hores.

— **No hi havia temps?**
— Tot un rècord veïnal: minuts abans de tancar vam presentar l'escrit. I ens vam posar a defensar un carrer que per nosaltres és vida i per altres un negoci.

— **Una lluita amb molta imaginació?**
— Vam començar amb Manu Chao les actuacions musicals dels divendres, després vindrien els pancartes firmades per artistes importants com Cesc, Amat, Ràfols Casamada, Arret, Riera i Aragó, Roque, Llena, Hernández Pijuan, Guinovart i els reportatges fotogràfics de Colita, Maspons i Pomes. Vam ser suports importants que van caure molt malament a l'Ajuntament.

— **Katy Carreras va arribar a prohibir les actuacions al carrer?**
— El que fa aquesta dona és patètic. Ens va amagar informació, ens va cridar a les reunions i ens va prohibir actuacions musicals.

— **Us han proposat construir una biblioteca...**
— I dues plantes d'habitatges. Ens enganyen.

— **I ara?**
— Amb la Favb i l'Associació Contra la Contaminació Acústica hem presentat un contençió-administratiu. Comptem cada dia amb més suports i l'Ajuntament està sol. Ens donarà la raó.

Manifestació veïnal contra l'especulació

REDACCIÓ

Uns 600 veïns i veïnes es van manifestar el passat 27 de juny contra l'especulació convocats per la recentment creada Plataforma Veïnal contra l'Especulació. El plural conjunt de col·lectius i entitats que integren aquesta plataforma, molt heterogeni en les seves reivindicacions, estava cohesionat pel seu rebuig a les actituds poc dialogants de l'Ajuntament de Barcelona. I és que, com denunciava el manifest llegit a la plaça Sant Jaume, els responsables de l'Ajuntament s'han comportat en els darrers temps amb prepotència i amb una manca d'una veritable actitud dialogant. Les protestes que va aglutinar la manifestació van ser moltes i diverses, i feien referència a la contaminació acústica, al tancament d'una cooperativa-bar de Ciutat Vella, al trasllat d'un mercat a la Zona Franca, al PERI de la Trinitat Vella, a la defensa del carrer Carabassa, al moviment okupa i als afectats pel pla 22@, entre d'altres.

A instàncies de la Favb, la Plataforma Veïnal contra l'Especulació es va reunir per primera vegada amb la federació que aglutina les associacions de veïns el 19 de juny. Es van tractar diversos temes i la Plataforma va informar de la manifestació prevista, convocada unilateralment. Una setmana abans de la manifestació, la Favb va fer públic un comunicat manifestant el següent: «Davant d'aquesta

La Plataforma contra l'Especulació va recórrer la Via Laietana

convocatòria, no podem més que admetre el fet de la manifestació i dir que seran els mateixos veïns i veïnes els qui decidiran la seva participació». I tot seguit afegia que la Favb constata «amb preocupació que les administracions (Ajuntament, Generalitat i Govern central) no estan responnent a les necessitats dels ciutadans i ciutadanes i que no posen fre a una pràctica especulativa que, en molts casos, es tolerada, estimulada i, fins i tot, practicada pels mateixos poders públics».

Fruit d'aquesta reflexió, la Favb ha convidat les entitats de la Plataforma -amb la majoria de les quals, o en les problemàtiques que elles denunciïn, ja fa temps que es treballa a fons- a participar en el Fòrum Veïnal Barcelonès, que té

prevista la seva celebració després de l'estiu. El Fòrum Veïnal tindrà com a objectiu debatre el model de ciutat i la realitat de la participació ciutadana. El Fòrum, que va celebrar la seva segona sessió l'últim trimestre de l'any 2000, no només analitzarà la situació actual sinó que pretén fer un debat sobre com aconseguir un suport mutu entre les diferents lluites urbanes. I és que, com assenyalava el comunicat de la Favb amb motiu de la manifestació contra l'especulació, «avui la ciutat hi ha prop de quaranta punts conflictius o fronts reivindicatius on el moviment veïnal està present» i en els quals les associacions de veïns lluiten i treballen amb un bagatge de més de 30 anys i obertes sempre a la participació de tothom.

Revistes de barri

La Peguera

Publicació de l'AVV de Can Peguera. És el número especial de la Festa Major que, inclou un interessant programa d'activitats. A més, repassa els temes d'interès per al barri: el parc central, el nou equipament social, la constitució de Nou barris Acull, la ocupació de Can Masdeu i la fi de la lluita de l'aigua. A la portada, es convoca al veïnat a la Vaga general del 20-J.

Guinardó

El número 54, la revista que edita l'AVV Joan Maragall, incorpora color a la seva portada per denunciar la desaparició dels arbres de la plaça Maragall. A les seves pàgines centrals s'entrevista a Agustí Xifré, el president de la Coordinadora d'Entitats del barri. A la secció de "Notícies d'urbanisme" s'informa del perllongament del primer cinturó.

Vecinos

L'AVV de Penitents-Taxonera, planteja a la seva revista la importància de l'enjardinament del passeig Maragall. Arrabassada i la instal·lació de les escalles mecàniques al carrer Gòlgota pel barri de Penitents. Respecte la Taxonera denuncia el Districte d'Horta pel descuit de temes tan importants com l'aparcament del carrer Arenys i la incertesa respecte el solar de La Bòvila i el futur dels Encants.

“Me considero más barcelonés que catalán”

QUI ÉS QUI

LUIS LORITE

Músic

LUIS F. ZAURÍN

Periodista

DANI CODINA

Fotograf

Este músico y cantautor nacido en Linares que ha vivido siempre en Nou Barris sintió desde muy joven la llamada de la música y creó un universo de melodías y canciones en el que se quedó a vivir. Ahora, *Canciones desde el otro lado* cedé editado por Picap que ha venido seguido de muy buenas críticas, una sorprendente acogida del público y conciertos de notable relieve (acompañó a Jewel en su gira española) parece un buen momento para acercarse a él.

Una de las cuestiones que llama la atención de Lorite es su especial relación con Barcelona, que le lleva a sentirse “más barcelonés que catalán” y que para él conlleva aceptar sus defectos: “Tendría que matizar que esos defectos a menudo se derivan de las personas que tienen responsabilidades en el gobierno municipal. Me fastidia que ahora quieran hacer de Barcelona una ciudad escaparaté y no un lugar para la convivencia”, dice con una voz que

sorprende a quienes le escuchan cantar.

A pesar de situarse en el género de la canción de autor en el que el “decir” tiene una gran importancia y en el que se vehiculan inquietudes poéticas y sociales en las que se refleja el hombre de hoy, el autor de *Canciones desde el otro lado* no cree que su compromiso con su ciudad deba ser mayor que el de cualquier otro ciudadano con el lugar donde vive: “Me ha tocado crecer aquí y mis vínculos con Barcelona son familiares, laborales, etcétera, tan sencillo como eso”. De ahí se desprende que, para él, haber nacido en un lugar del mundo y no en otro es una casualidad de la que no hay que hacer bandera.

Quizá por eso, el discurso ético y estético de este autor que fusiona con desdoro influencias de los grandes de la canción de autor con la rumba, el bolero, los ritmos del Caribe y la música mediterránea –sin dejar de hacer un

guiño al flamenco– no deje de apostar por los valores humanos. Por ello no es casual que uno de los temas estrella del disco, una canción compuesta antes del aluvión de nuevos inmigrantes a la ciudad, sea la *Rumba del extranjero*, donde apuesta por el mestizaje cultural y sentimental: “Vivimos en un mundo muy deshumanizado donde lo que prima es lo banal, el mercantilismo, la injusticia, y a eso hay que tratar de darle la vuelta”.

Y es que, para Lorite, el ejercicio de derechos en apariencia inútiles como el del pataleo lo considera –tal y como están las cosas– una pequeña victoria. Un triunfo al que él quiere aportar su pequeño granito de arena. “A los catorce años ya militaba en un partido político, aunque en los últimos años mi compromiso se ha volcado en la canción, que me ofrece muchas posibilidades para decir algo ajeno al discurso único que nos envuelve”.

Este barcelonés al que la crítica se ha

referido como “el buque insignia de la nueva generación de cantautores” (algo que resulta curioso tratándose de un músico catalán que canta en castellano) tiene una forma curiosa de hacer canciones. “Compongo de todas las maneras imaginables. A menudo mientras trabajo en la fábrica, porque algunas de las canciones de las que me siento más orgulloso han nacido allí. *Nada es para siempre*, un tema que seguramente incluiré en mi próximo disco, es un buen ejemplo de ello. La letra iba encajando en una melodía que tenía ya en la cabeza y que compuse en la fábrica, sin guitarrá ni nada”.

Lo que parece evidente es que, al final, de esos dos ámbitos laborales el que más va a pesar es el artístico: la crítica y personas importantes del mundo de la música unen a su apellido la palabra futuro, aunque él no parece darle a estos comentarios gran importancia. “Bueno, las buenas críticas y el entusiasmo de algunas personas por mi trabajo me obliga a estar más despierto y cuidar mucho más aún mi labor. Sin embargo eso no me limita; lo que digan de mí, por bueno que sea, no me va a hacer creer lo que no soy o convertirme en un idiota”.

Así, y visto lo visto, escuchar sus *Canciones desde el otro lado* y desear que no cambie de lado, es lo que nos queda esperar de un hombre cuyo mérito –además de hacer buenas canciones– es ser sensato.

Y no es poco.

Sal i pebre

Globalitzen la mort

La celebració a Barcelona de la Conferència Internacional de la Sida ens ha aprofitat a una tragèdia de la qual en són víctimes 28 milions de malalts, la majoria del continent africà. Cal denunciar la política de les multinacionals farmacèutiques que imposen preus abusius als medicaments –amb un 70 o 90% de beneficis– fet que impedeix que aquests arribin als més pobres. És una forma de terrorisme empresarial que condemna a milions de persones. Mentre en els propers 20 anys la sida matarà a 68 milions de persones, els governs dels països rics incomplexen la promesa de destinar 10.200 milions d'euros per a un fons global contra l'epidèmia. Estats Units només està disposat a aportar el 12,4% de la part que li correspon, el Japó el 10% i Alemanya el 16%. Espanya, hauria d'aportar 50 milions d'euros i només es compromet en poc més d'un 10%. Globalitzen la mort i la insolidaritat. Les persones que pensem que un altre món és possible hem de reaccionar.

ZETA

L'acudid

Puyal

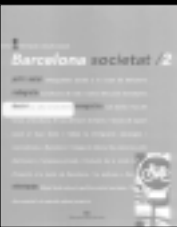
Barcelona Societat: RIP

Portem esperant molt de temps. Teníem l'article reingut esperant que no fos cert, però hem perdut l'esperança. *Barcelona Societat* ha deixat de sortir, sense acomiadar-se ni explicar les raons de tal mesura.

Una revista semestral d'informació i estudis editada per la tinent d'alcalde Eulàlia Vintró, que va arribar al número deu demostrant que era un instrument eficaç per tenir un millor coneixement de la realitat social de la ciutat.

Un revista municipal que no era propaganda pura i dura, que a través de les seves pàgines ens va apropar a Ciutat Vella, la gent gran, l'emigració, etc.

Entenem que "cada maestroillo tiene su librito" i que la nova tinent d'alcalde té les seves pròpies idees. Però no entenem que desapareixi un instrument de treball que havia demostrat la seva vàlua. *Barcelona Societat* és necessària. Recupereu-la, tant se val sota quina tutela, però invertiu en publicar treballs que ajudin a pensar i a conèixer millor Barcelona.

La lluita dels veïns beneficia el Corte Inglés

El dibuix de Pagès podria correspondre a una de les moltes manifestacions que els veïns i veïnes de Nou Barris i Sant Andreu van realitzar als anys setanta reivindicant els terrenys de Renfe-Meridiana. Els exigien per tal que es cobriessin els dèficits de serveis i equipaments de tots dos districtes. Després de molts esforços l'alcalde Socias Humbert els va expropiar, passant a ser de titularitat pública.

Uns quants anys després, el tàndem Clos-Casas se'ls ha venut al Corte Inglés, quan les necessitats dels barris segueixen exigint sòl per a equipaments i serveis.

Si ho haguéssim sabut els veïns i veïnes, enlloc de cridar "Sòl, per a un barri obrer!!" a les seves manifestacions haurien clamat "Sòl per al Corte Inglés".

PAGES

Katy Carreras, matrimoniada

Eva i Xus, veïns de la Barceloneta decideixen casar-se al seu barri. Els agradaria que la cerimònia la celebri la rebel regidora Roser Veciana i voldrien comprometre's en el transcurs de la Festa del Foc.

Ho comuniquen al Districte i comença tota una cursa d'obstacles. "Que a la plaça de Sant Miquel no, que només pot ser al Districte". Quan demanen una dependència municipal se'ls contesta que només pot ser al Pati Llimona i se'ls nega el Centre Cívic de la Barceloneta.

Al final, i un cop pagades del taxes municipals, els va casar Roser Veciana al centre cívic del

seu barri i després de la boda oficial, la cerimònia real va ser en plena Festa del Foc. Un compromís davant de quatre mil veïns. Una boda per damunt de tot poc discreta.

Katy Carreras, la regidora que un dia va creure que el carrer Carabassa era seu, va trigar un mes en donar l'autorització. Negociacions, reunions... Com és possible? Gaiosa de no poder ser ella la matrimoniada? Li sobra el temps perquè no té problemes més importants al Districte? No entenem res. Deixeu-nos cridar: !!Visca els nuvis!!

Plaça Àngel Pestaña

A la publicació festiva i crítica *La Prosperitat*, els veïns i veïnes de la Plaça Àngel Pestaña van denunciar unes obres que han trigat tres anys en començar. Amb aquesta vinjeta, la imaginació veïnal fa referència a l'any Gaudí i les eternes obres de la Sagrada Família, comparant-les amb la situació de la seva plaça. I és que si el sindicalista aixequés el cap, exclamaria: "Santa paciència!!"

JULIOL, ALS PARCS DE BARCELONA

CLÀSSICA ALS PARCS

AMB ELS JOVES INTERPRETES

CADA DIJOUS DE JULIOL, A LES 22 H.
AL TURÓ PARK* I A L'HIVERNALE
DE LA CIUTADELLA

CADA DIVENDRES DE JULIOL, A LES 22 H.
ALS JARDINS DE CA N'ALTIMERA

CADA DISSABTE DE JULIOL, A LES 22 H.
ALS JARDINS DE LA TAMARITA*
I ALS JARDINS DE RUBIÓ I LUGH*

(*) EN CAS DE PLUJA, EL CONCERT S'ANUL·LARA

Patrocina
BANCAIXA
Caja de Pensiones de Jubilados, Cesos y Alumnos

Col·labora
Institut d'Educació Centre Teatre del Teatre Teatre Lliure

Organitza
Parcs i Jardins
el teu espai

Ajuntament de Barcelona

La Veu del CARRER

Obradors, 6-8 baixos ● 08002 Barcelona ● Tel. 93.412.76.00 ● Fax 93.412.58.88 ●
e-mail: carrer@lafavb.com ● web: www.lafavb.com

Si vols rebre la revista a casa, envia aquest cupó amb les teves dades:

NOM:.....

ADREÇA:.....

POBLACIÓ:.....CP:.....TELÈFON:.....

Subscripció: Quota despeses mínimes: 6 nùms. 7 ¢,

Quota Amic/ga de Carrer: 6 nùms. a partir de 14 ¢

Forma de pagament: Taló adjunt a nom de Favb

Domiciliació bancària

Entitat: □□□□ Oficina: □□□□ Control: □□

Núm. de compte: □□□□□□□□□□